Ազգ
Azg
armenian daily
10 ՕԳՈՍՏՈՍ 1995, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 152 (906)

Թուրքիան ծրագրում է Կովկասում ստեղծել նոր տնտեսական կառույց

ԱՆԿԱՐԱ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Հյուրրիյեթ» թերթը հաղորդում է, որ Թուրքիան ծրագրում է Կովկասի համար նոր տնտեսական կառույց ստեղծել Բենիլյուքսի (Բելգիա-Նիդեռլանդներ-Լյուքսեմբուրգ) միության մոդելի հիման վրա։ Թուրքիան ուզում է Ադրբեջանի, Վրաստանի ու Թուրքիայի սահմանները բացել եւ Կովկասում ստեղծել տնտեսական նոր տարածություն։

Թերթում նշվում է, որ Վրաստան-Թուրքիա սահմանային անցքի բացումը ըստ երեւույթին առաջին քայլն է «Բենիլյուքս» համակարգի հաստատման ուղղությամբ, որը ենթադրում է բանվորների, տրանսպորտի, տեղեկատվության եւ մյուս տնտեսական միջոցների ազատ տեղաշարժ։

Թերթում նաեւ նշվում է, որ հաղորդումներում ենթադրություններ կան, թե ռուսով Աբխազի մոտերում բացվելու է եւս մեկ խաչմերուկ, որն էլ ավելի կամրապնդի ենթակառուցվածքը «Բենիլյուքսի» մոդելի ստեղծման համար։ Անկարան իր ծրագիրն արդեն անվանել է «Կովկասյան դաշինք» եւ դրա շնորհիվ ակնկալում է փոխադրումների, զբոսաշրջության վիճակի բարելավում եւ շրջանի ընդհանուր զարգացում։

ԴԱՏ

Գեղամ Մանուկյանի նկատմամբ առաջարկված խափանման միջոցը մերժվեց

Արմեն Արծրունին փաստաբանը

«Դրո» գործով մեղադրյալ Արմեն Արծրունին գերագույն դատարանում օգոստոսի 9-ին դատական նիստն սկսելուց առաջ հայտարարեց, որ առողջական վիճակը վատ է եւ չի կարող մասնակցել դատավարությանը, թեպետեւ բժիշկը հնարավոր էր համարել նրա մասնակցությունը։ Դատավոր Մանուկյանի հետ նրանք փոխհամաձայնության եկան, որ ինքնազգացողության էլ ավելի վատանալու դեպքում դատը կընդհատվի։ Իսկ մինչ այդ Ա. Արծրունին հայտնեց, որ կրկին հայտարարություն ունի հրապարակելու, որը գրել է նախորդ երեկոյան, երբ դեռ ի վիճակի էր։ Արծրունու հայտարարությունը, որը դատարանում հրապարակեց նրա փաստաբան Վ. Ավագյանը, վերաբերում էր «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի օգոստոսի 5-ի համարում հրապարակված Ազգային անվտանգության նախարարության հայտարարությանը, որում ասվում էր, որ իբր Վահան Հովհաննիսյանի, Գառնիկ Իսագուլյանի եւ այլ դաշնակցականների կողմից ԱԱՊՎ մեկուսարան թափանցելու եւ «Դրո» գործով մեղադրյալներից 2-ին, որոնք գաղտնիքներ գիտեն, սպանելու նախապատրաստություններ էին տարվում։ Ի պատասխան՝ Արծրունին «փորձելով կանխել ոչ թե դեպքերը, այլ հանրային կարծիքի թունավորումի այս փորձը» հայտարարեց, որ ՀՅԴ-ի կողմից իրենց ոչ մի վտանգ չի սպառնում եւ եթե իրենցից որեւէ մեկին ինչ-որ բան պատահի, «մեղավորին պետք է փնտրել հայտարարության հեղինակներում մեջ»։

Տես ♦ էջ 2

USAID-ը մտադիր է կիսով չափ կրճատել օգնությունը Հայաստանին

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ։ ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID) քննարկում է 1996 թ. Հայաստանին տրվելիք օգնությունը 50 տոկոսով կրճատելու հնարավորությունը, Սնարքին հայտնեցին Երեւանի Հայկական անկախ մամլո կենտրոնում։ 1995 թ. Հայաստանին USAID-ի՝ հատկացրած բյուջեն կազմում էր 40 մլն դոլլար։ Կոնգրեսականներ Ջոն Փորտերը (հանրապետական, Իլինոյսի նահանգից) եւ Ֆրենկ Պալլոնեն (դեմոկրատ, Նյու Ջերսիի նահանգից) օգոստոսի 7-ին նամակ հղեցին USAID-ի փոխկառավարիչ Թոմաս Դայնին, մտահոգություն հայտնելով Հայաստանին տրվող ֆինանսական օգնության հնարավոր կրճատման առթիվ՝ պահանջելով այն ավելացնել 1996 թ.։

Գործադուլ առկախվեց Գյումրիում

Օգոստոսի 8-ին եւ 9-ին առավոտից երթուղի դուրս չէին գալիս Գյումրիի տրոլեյբուսները, եւ քաղաքի բնակիչները զրկված էին ամենաէժան ու հուսալի տեսական տրանսպորտային միջոցից։ Պատճառը վարորդների գործադուլն էր, որոնք պահանջում էին օրվա հասույթի պլանը մեկ հերթափոխի համար 12 հազար դրամից իջեցնել մինչեւ 8 հազար դրամ։ Վարորդների փաստարկներից մեկն այն է, որ ուղեւորների մեջ մեծ թիվ են կազմում անվճար երթեւեկության, ինչպես օրինական, այնպես էլ կեղծ վկայականներով երթեւեկողներն ու պարզապես փոխադրավարձը մուծելուց խուսափողները։ Ամսի 9-ին, հավանական տնօրինության հետ բանակցություններից հետո, որոշվեց գիծ դուրս գալ՝ պայմանով, որ կտացվի օրվա հասույթի նոր նորմավորում։ Ժամը 15.30-ին զգալի թվով տրոլեյբուսներ գիծ դուրս եկան։

Գ. Մ.

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Տեր-Պետրոսյանն ընդունեց Թուրքիայի ներկայացուցչին

Քաղաքական դիտորդների աչքից չէր վրիպել այն հանգամանքը, որ ի տարբերություն Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի եւ Հյուսիսային Իռլանդիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Միլլերի, որի հավատարմագիրն ընդունել էր նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, նախորդ օրը Երեւան ժամանած Ֆինլանդիայի Հանրապետության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Անտտի Կոյստինենին ընդունեց փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանը։ Իհարկե, պաշտոնական աղբյուրները բացատրություն չէին տվել, թե ինչով է պայմանավորված նման «խտրականությունը», սակայն դիտորդները դա մեկնաբանում էին հավատարմագիրը հանձնող դեսպանի երկրի կարեւորությամբ եւ Հայաստանի հետ ունեցած երկկողմ հարաբերությունների մակարդակով։ Տվյալ դեպքում չնսեմացնելով հայ-ֆիննական հարաբերությունների մակարդակը, նրանք նշում էին նաեւ, որ կար մի այլ պատճառ։ Ըստ հավաստի աղբյուրների, նախորդ երկու օրերին նախագահը հանգստանում էր Հայաստանի գեղատեսիլ վայրերից մեկում։ Չհայտարարված հանգիստը բացատրվում էր վերջին շրջանում նախագահի զբաղվածությամբ, համաձայն միեւնույն աղբյուրների։ Այնինչ, Արմենպրեսը տեղեկացնում է, որ նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանը օգոստոսի 9-ին ընդունել է Երեւանում գտնվող Լեռնային Ղարաբաղի հարցով Թուրքիայի դեսպան եւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում այդ երկրի ներկայացուցիչ Այհան Քամելին, որը քաղաքական խորհրդակցությունների նպատակով այցելություններ է կատարել Ադրբեջան եւ Հայաստան։ ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից Արմենպրեսին տեղեկացրել են, որ զրույցի ընթացքում քննարկվել են երկկողմ հարաբերություններին եւ տարածաշրջանային քաղաքականությանը վերաբերող հարցեր։ Այհան Քամելը ՀՀ նախագահին է հանձնել Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի ուղերձը, որում նա ընդգծել է Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի կարգավորման, Անդրկովկասում կայունության հաստատման եւ տնտեսական փոխհամագործակցության կարեւորությունը։ Հանդիպմանը ներկա է գտնվել նախագահի գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանը։

Թուրքիայի ներկայացուցչին ընդունելու փաստը նշանակում է, որ կամ դիտորդներն են սխալ, եւ կամ նախագահը ընդհատել էր իր հանգիստը, նկատի ունենալով հարեւան երկրի հետ հարաբերությունների զգայուն լինելը։

Մյուս կողմից, հավանական է, որ մոտ ապագայում նախագահը կրկին կանդրադառնա ՀՀ նոր դեսպանների նշանակման հարցին։ Ինչպես նախապես հայտնել էինք, փոխվարչապետ Վիգեն Չիտեչյանը հավանաբար կգործուղվի Բելգիա՝ նշանակվելով Եվրամիությունում ՀՀ ոստեղիրակարգության դեկավար։ ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր եւ ՀՀՇ վարչության անդամ Աշոտ Ոսկանյանը կնշանակվի Ավստրիայում ՀՀ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան, փոխարինելով փորձառու դիվանագետ Արման Նավասարդյանին, որի հետագա աշխատանքը նույնպես մնում է անհայտ։ Առայժմ Վիեննայում ժամանակավոր հավատարմատարի պարտականությունները կկատարի արեւելագետ Հենրիկ Գրիգորյանը, որը նախկինում ղեկավարել է ԱԳՆ Միջին Արեւելքի վարչությունը։ Առայժմ թափուր է Ֆրանսիայում Հայաստանի դեսպանի աթոռը, որը ժամանակավորապես զբաղեցնում է ՀՀ գործերի հավատարմատար Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը։ ■

Ֆրանսիան անտեսում է Նոր Զելանդիայի սպառնալիքը

ՓԱՐԻԶ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ։ Ֆրանսիան անտեսեց եւ անփույթ նկատեց իրեն Լա Հեյի միջազգային դատական ատյանի դատին հանձնելու Նոր Զելանդիայի սպառնալիքը, ավելացնելով, որ Փարիզը միջուկային փորձարկումների մասին որեւէ պայմանագիր չունի այդ երկրի հետ։ Շիրակի կառավարության բանբերը հայտարարեց, որ Խաղաղականի Մելանեզյան կղզիներում Ֆրանսիան առաջիկա օգոստոսի 18-ին կանցկացնի այս տարվա համար նախատեսված իր միջուկային վերջին փորձարկումը։ Մյուս կողմից, հարեւան Ավստրալիայում, որի կառավարությունը փորձարկումների դեմ որպես բողոքի նշան կոչ էր արել ֆրանսիական ապրանքներ չգնել, ընկերություններից շատերը ռոտեցին չեղյալ հայտարարել պայմանագրերն այդ երկրից։

Ուկրաինան անհամբեր է Չեռնոբիլի հարցում

ԿԻԵՎ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ։ Ուկրաինան իր անհամբերությունն արտահայտեց այն բանի համար, որ Արեւմուտքը դեռեւս չի կարողանում վճարել Չեռնոբիլի ատոմակայանի փակման համար խոստացված գումարները։ Ուկրաինայի տեսական պաշտոնյաներ հայտնեցին, որ իրենց են վերապահում այդ վտանգավոր ատոմակայանի վերագործարկման իրավունքը, եթե մինչ այդ չստանան պահանջված 4 մլրդ դոլլարը։

ԲԱԼԿԱՆՆԵՐ

Սերբ-խորվաթական զաղտնի պայմանագի՞ր

Թուջմանը հրաժարվեց ժամանել Մոսկվա

Արտասահմանյան զանգվածային լրատվական միջոցները տարբեր ձեւով են մեկնաբանում խորվաթական բանակի ռմբահարում հարձակումը Կրաջինական Սերբիայի վրա եւ նրա կայծակնային հաղթանակը։ Հաշվի առնելով սերբական բանակի մարտունակությունը եւ այն հանգամանքը, որ բոսնիական Սերբիայի եւ Բելգրադի կողմից ժամանակին ռազմական օգնություն ցույց չտրվեց կրաջինական սերբերին, շատ քաղաքական գործիչներ եւ լրագրողներ հակված են այն մտքին, որ տարածաշրջանում ստեղծված իրադրությունը եւ մարդկային այս մեծ ողբերգությունը արդյունք է Սերբիայի եւ Խորվաթիայի միջեւ տեղի ունեցած գաղտնի համաձայնության։

Այս առումով ուշագրավ է լոնդոնյան «Թայմզ» թերթում տպագրված ապագա Հարավսլավիայի քարտեզի ուրվագիծը, ըստ համաձայն, Բոսնիան եւ Հերցեգովինան բաժանված են երկու մասի Սերբիայի եւ Խորվաթիայի միջեւ։ Ընդ որում, տարածքային առումով երկու երրորդը տրված է խորվաթներին, իսկ մեկ երրորդը՝ սերբերին։ Ամենահետաքրքիրն այն է, որ այդ քարտեզի հեղինակը Խորվաթիայի նախագահ Թուջմանն է, եւ այն արված է, երբ վերջինս հրավիրված էր Լոնդոն մասնակցելու 2-րդ

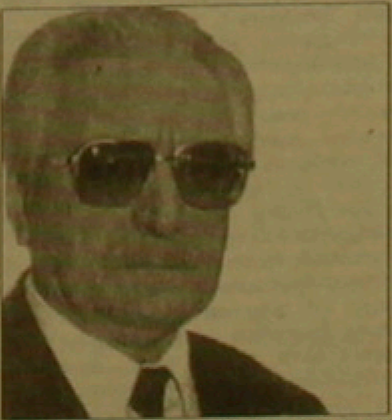

Ֆրանյո Թուջման

աշխարհամարտի հաղթանակի 50-ամյակի տոնակատարությանը։ Նայելով քարտեզին, նոր միայն կարելի է եզրակացնել, թե ինչու այդքան հեշտությամբ, փաստորեն առանց մարտերի հանձնվեցին սերբական Գլամոչ եւ Գրահով քաղաքները, իսկ հետո սերբական Արեւմտյան Սլավոնիան մի քանի ժամում գրավեցին խորվաթները, կամ էլ ինչպիսի արագությամբ սերբերը գրավեցին Սրեբրենիցան ու Ժեպան եւ ինչու է Արեւմտյան Բոսնիան երկու տարուց ավելի շրջապատված սերբերի կողմից։ Համաձայն քարտեզի, պարզ չէ, թե ինչ տարածքներ են հատկացվելու բոսնիական մուսուլմաններին եւ արդյոք հատկացվելու են, թե՞ ոչ։ Հավանական է, որ այս ծրագիրը նկատի ուներ Սերբիայի առաջնորդ Կարաջիչը, որը Կնինի ընկնելուց հետո մեղադրեց Սերբիայի նախագահ Միլոշեւիչին «ազգային դավաճանության» մեջ։ Ինչեւիցե, հարցերի պատասխանը կտա մոտակա ժամանակը։

Մյուս կողմից Թուջմանը երեկ մերժեց Ելցինի հրավերը ժամանել Մոսկվա Միլոշեւիչի հետ քննարկելու Բոսնիայում ստեղծված կացությունը։ Հրաժարվելու իրական պատճառները հայտնի չեն, բայց ինչպես նշում են իրազեկ աղբյուրները, դա կարող է կապված լինել նախատեսվող բանակցությանը բոսնիական մահմեդականների ղեկավար Իզեթբեկովիչին չհրավիրելու փաստի հետ։

ԳԱԳԻԿ ԲՈՒՆԻԱԹՅԱՆ

Հանդիպում Բերդավանի եւ Ղազախի սահմանագլխում

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Օգոստոսի 9-ին Նոյեմբերյանի շրջանի Բերդավան եւ Ղազախի շրջանի Քամարլու գյուղերի սահմանագլխում կայացել է հանդիպում։ Հայկական կողմից մասնակցել են շրջանում տեղակայված զորամասի հրամանատարը, Բերդավան եւ Դովեղ բնակավայրերի գյուղխորհրդի նախագահները։ Իսկ ադրբեջանական կողմից՝ Ղազախում տեղաբաշխված զորամասի շտաբի պետը եւ վաշտի մեկ հրամանատար։ Բանակցությունների ժամանակ քննարկվել է սահմանամերձ գոտում երկուստեք անվտանգության հարցը։ Պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել, որ օգոստոսի 10-ից ադրբեջանցիները արդեն կսկսեն գյուղատնտեսական աշխատանքները Բերդավանին հարակից ադրբեջանական տարածքներում, իսկ դովեղցիները՝ Քամարլուի սահմանամերձ գոտում։ Քամարլու գյուղից մեկ կովբոյն իր անձնական զոռով պետք է մասնակցի Դովեղ գյուղում ցորենի բերքահավաքին։ Նշենք, որ անցյալ տարի Քամարլուի ադրբեջանցիները իրենց տեխնիկայով Դովեղում կատարեցին հացահատիկի հունձը եւ հանձնեցին դովեղցիներին։

CIA-ի ղեկավարը Անկարայում

«Ջումհուրիյեթ» թուրքական թերթի համաձայն, վերջերս խորհրդապահական պայմաններում Անկարա է այցելել Մ. Նահանգների Հետախուզական կենտրոնական վարչության (CIA) պետ Ջոն Դոյչը, հյուրընկալվելով Թուրքիայի իր պաշտոնակցի MIT-ի խորհրդական Սոնմեզ Քյոքսալի կողմից։ Այցի ընթացքում անդրադարձ պատասխանատուն, որ նախապես զբաղեցնում էր պաշտոնյաների առաջին տեղակալի պաշտոնը եւ մայիսին նշանակվել նոր պաշտոնին, վարչապետ Թանսու Չիլլերի եւ այլ պատասխանատուների հետ քննարկել է ծայրահեղ կրոնական աղանդների եւ Թուրքիայում անարխիզմի հետ կապված հարցեր։ Ըստ «Ջումհուրիյեթի», Դոյչը խոր մտահոգություն է հայտնել Բալկաններում եւ Կովկասում տիրող վիճակի եւ զարգացումների առթիվ, միաժամանակ ընդգծելով ԱՄՆ-ի համար Թուրքիայի ունեցած կարեւորությունը։ Թերթը ավելացնում է, որ Թուրքիան հետախուզական տեղեկատվական նոր սարքավորումներ է գնելու MIT-ի համար, որի գործակցությունը CIA-ի հետ՝ ամրապնդվելու է։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԱԺՄ ԱՍՈՒԼԻՍ

«Ավանդական կուսակցությունների հալածանքը չի համապատասխանում մեր ազգային նպատակներին»

Ազգային ժողովրդավարական միության երեկվա ասուլիսը նորից անդրադարձ էր հանրաքվեի արդյունքներին, որերորդ անգամ հայտարարելով, որ դրանք կեղծված են: Ֆիլարետ Բերիկյանը մեջբերեց իրենց հավաքած փաստերը եւ դիտորդներից ձեռք բերված տվյալները, որոնք ԿԸՀ-ի նախագահի հայտարարությամբ օրենքով նախատեսված չէ տրամադրել կուսակցություններին: Չնայած ԿԸՀ-ն փորձում է պնդել, որ շրջաններում հանրաքվեի դրական արդյունքներ են գրանցվել, սակայն թվերի համադրումը հակառակն է ապացուցում: Այդ առումով հետաքրքրական է «կեղծիքների դինամիկան», որը յուրաքանչյուր անգամ փոփոխվում է: Իսկ մինչեւ ԿԸՀ-ի «դոռոֆեյնինյան» ձեռքի տակ արդյունքների մշակվելը, համապատասխան աշխատանքներ էին տարվել ընտրատարածքներում, որոնցից մի քանիսը Դավիթ Վարդանյանը բանդիտական ընտրատարածքներ անվանեց (հատկապես Մասիսի շրջանի 77, 78 տարածքները): «Կեղծիքների օրինականացումն անբարոյական մթնոլորտ է ստեղծում տարածվելով նաեւ տնտեսության եւ բարոյական չափանիշների վրա: Մեր հասարակությանը հնարավորություն էր տրվել մաքրվել 70 տարիների կեղծիքից, իսկ այս վարչախումբը ետընթաց փոխ է բերել»:

Թե ԱԺՄ-ն ինչ դիրքորոշում կունենա Ազգային ժողովում, Դ. Վարդանյանը պատասխանեց, որ իրենց քաղաքական գիծը կմշակվի եւ կհստակեցվի սեպտեմբերին կայանալիք խորհրդի համագումարում, որի արդյունքների մասին տեղյակ կպահեն լրատվական միջոցներին: «Որ կեղծիքով ստեղծված ԱԺ-ում աշխատելը նշանակում է մասնակցել կեղծիքի, միգուցե սխալ չէ, բայց նույն սկզբունքով չպետք է ապրել կեղծիքով ընդունված սահմանադրությամբ երկրում», ասաց նա:

Ըստ ԱԺՄ-ի տվյալների, մնացած կուսակցությունները կամ չէին հաղթահարել 5 տոկոսի սահմանագիծը: Միանգամայն հնարավոր էր արհեստականորեն իջեցնել նաեւ ԱԺՄ-ի եւ ԱԻՄ-ի արդյունքները, բայց թե ինչու դա չի արվել, Դ. Վարդանյանը չի կարող բացատրել եւ առաջարկեց այդ հարցը ՀՀ նախագահի մամլո ասուլիսի ժամանակ դնել անձամբ նրան:

Հայաստանում քաղաքական պայքարի հնարավորությունները էապես նեղացվել են: Ստեղծվել է մի մեքենա, որը կժանգոտի, եթե անգործ մնա: Այդ տեսակետից Դաշնակցությունը եւ այդ ջոկատները շատ հարմար թիրախ են: Քանի որ իրավականությունը Հայաստանում բացարձակ բացակայում է, առայժմ ԱԺՄ-ն չի հավատում իշխանությունների՝ ձերբակալվածներին որպես ահաբեկիչ ներկայացնելու հայտարարություններին: Առաջին հաղորդագրության մեջ ասվում էր ֆվեստավեր փախցնելու մասին, սակայն նկատելով, որ դա խիստ թույլ փաստարկ է ահաբեկչության հիմք դարձնելու համար եւ հավաս չի ներշնչում, առաջ քաշեցին երկրորդ՝ Վազգեն Սարգսյանի դեմ մահափորձի տարբերակը: Նմանապես «Դրոյի», Հ. Գալստյանի սպանության գործերը: Մեծ աղմուկով սկսվելով՝ դրանց հետաքննությունը մինչեւ օրս առաջ չի գնացել: Ընդհակառակը, ժամանակի հետ պարզ է դառնում, որ ձերբակալվածներին մեղադրելու որեւէ հիմք չկա, եւ սրանք էլ հնարովի գործեր են: ԱԺՄ-ն սկզբունքորեն դեմ է ահաբեկչությանը, բայց իշխանությունների վերջին շրջանի քաղաքականությունը հիմք է տալիս նենգված գործերի մասին այդպես դատելու, մանավանդ, որ իրավական պետության բոլոր նորմերը խախտված են: Դավիթ Վարդանյանը հիշեցրեց Բ. Արարքցյանի եւ Դ. Շահնազարյանի հայտարարությունները Համբարձում Գալստյանի սպանության առթիվ, որ «մեկ ամսից գործը կբացահայտվի», եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նախապես տրված որակումը՝ «Դաշնակցությունը ֆաշիստական կազմակերպություն է»: Կասկած հայտնվեց, որ միգուցե ԱԺՄ-ն էլ չխուսափի այդօրինակ վերաբերմունքից, քանի որ 92-ի դեկտեմբերին նախագահը «ֆաշիստական» էր հորջորջել նաեւ «8-հոգանոց ԱԺՄ-ն»:

Թե ինչին է ուղղված այս քաղաքականությունը՝ տարբեր կարծիքներ կան, որոնցից յուրաքանչյուրը քիչ թե շատ հիմք ունի եւ ոչ մեկը չի խոսում ի նպաստ իշխանության: Առաջին, որ ստեղծված մեքենան կարիք ունի աշխատանքի: Երկրորդ, որ Ղարաբաղի հարցում նախապատրաստվում է ինչ-որ համաձայնագիր եւ նախապես չեզոքացնում են բողոքի ալիք բարձրացնելու ընդունակ ուժերի: Երրորդ, կամենում են Սփյուռքի ամբողջ գործընթացը իրենք ղեկավարել եւ այս պարագայում խոչընդոտ հանդիսացող ավանդական կուսակցություններին պառակտել, արմատախիլ անել: Չորրորդ՝ վախենալով իրենց սխալներից, ուզում են ժողովրդի ուշադրությունը շեղել քաղաքական պայքարից: Պատմությունը ցույց կտա, որն է իրականում, բայց այնուամենայնիվ ԱԺՄ-ն պնդում է, որ բացված գործերն անհիմն են:

Ինչ վերաբերում է «Արաբոյի» Մանվելին, նա պարկեշտ եւ անկախ մարդ է, երբեք չի համաձայնի սողալ, ուստի մեծ երեւակայություն պետք չէ՝ նրան Դաշնակցության հետ կապելու համար: ԱԺՄ-ի չորս անդամներ, որ այցելել էին Մանվել Եղիազարյանի տուն, հայտնեցին, որ իրենց ցնցել էր ձերբակալության ձեւը: Ավտոմատով լուսամուտից կրակահերթ են բացել, առանց հաշվի առնելու՝ ներսում մարդ կա, թե ոչ:

«ՀՌԱԿ եւ ՀՅԴ ավանդական կուսակցությունների նկատմամբ այս հալածանքները չեն համապատասխանում մեր ազգային նպատակներին, այն պատկերացումներին, որ ունի ԱԺՄ-ն ազգի ինքնակազմակերպման վերաբերյալ: Գտնում ենք, որ Հայաստան-Սփյուռք հարաբերությունները կազմավորելով այսպիսի հիմքի վրա՝ մեզ վերադարձնում են Խորհրդային Միության տարիների հարաբերություններին, երբ սփյուռքում ունեինք Հայաստանին թշնամի հոծ զանգված եւ ընդամենը մի քանի բարեկամներ: Դա պառակտիչ գործունեություն է, որի ամբողջ պատասխանատվությունն ընկնում է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ նրա շրջապատի վրա», հայտարարեց Դ. Վարդանյանը:

ՍՈՒՍԻ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

Նախապատրաստվում են Պեկինի խորհրդաժողովին

ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակի նախաձեռնությամբ օգոստոսի 9-ին, Արամ Խաչատրյանի տուն-թանգարանում կազմակերպված խորհրդակցությունը նվիրված էր Պեկինի կանանց խորհրդաժողովին: ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակի փոխներկայացուցիչ Էնկի Քեբեդը խորհրդաժողովին մասնակցող կանանց հասարակական կազմակերպությունների չորս ներկայացուցիչներին ծանոթացրեց խորհրդաժողովի աշխատանքներին, կլոր սեղաններին մասնակցելու կարգին ու արդյունավետ ձեւերին: Կանանց ներկայացրեցին նաեւ ՄԱԿ-ի երեւանյան գրասենյակի կողմից հրատարակվող «ՄԱԿ-ի տեսություն Հայաստան» թողարկման առաջին՝ օգոստոսյան համարը, որն ամբողջությամբ նվիրված էր Պեկինում արծարծվելիք Գործողության թեզիսների 12 վճռական բնագավառներին՝ հայաստանյան հեռանկարից: Թողարկման մեջ ներկայացված են ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչների տեսակետները հայ կանանց վիճակի վերաբերյալ: Այդ մասին ավելի ամփոփ Էնկի Քեբեդը հայտնեց, որ Հայաստանում կանանց իրավունքներն ու շահերը պաշտպանող բավականաչափ առաջադեմ օրենքներ կան, եւ Պեկինում հայ կանայք ավելի շատ կսովորեցնեն, քան կսովորեն:

Գեղամ Մանուկյանի նկատմամբ առաջարկված խափանման միջոցը մերժվեց

Արսեն Արծրունին վաստառող

Սկիզբը էջ 1

Այնուհետեւ, իր պաշտպանյալ Գեղամ Մանուկյանի դատական գործի վերաբերյալ ծավալուն միջնորդությամբ հանդես եկավ դատապաշտպան Ժորա Խաչատրյանը: Հենվելով քրեական օրենսգրքի համապատասխան հոդվածների վրա, դատապաշտպանը մանրազնին վերլուծության ենթարկեց Գ. Մանուկյանին վերագրվող հանցանքը, եզրակացնելով, որ «երբ իրական են գործում նաեւ կառույցին վերագրվող փաստերը, առավել դրանք անառարկելիորեն վկայում են, որ Գ. Մանուկյանն այդ կառույցի անդամ, առավել եւս արխիվի պատասխանատու չի եղել»: Ավելացրեց նաեւ, որ Գ. Մանուկյանի 30 էջանոց ցուցմունքներից առանձնացված երեք նախադասությունները անգամ հակասական են հաստատում: Ներկայացված փաստարկներն ու Գ. Մանուկյանի անձը բնութագրող հանգամանքները հաշվի առնելով դատապաշտպանը միջնորդեց, որ Գեղամ Մանուկյանին ներկայացված քրեական օրենսգրքի 72-րդ հոդվածը փոխվի 206-րդ հոդվածով եւ նրա նկատմամբ ընտրված խափանման միջոց կալանքը փոխվի այլ խափանման միջոցով:

Ժորա Խաչատրյանի տեսակետը լրացուցիչ փաստարկներով հիմնավորեցին նաեւ մյուս 10 փաստաբանները: Սակայն դատական կոլեգիան խորհրդակցելուց հետո մերժեց միջնորդությունը, ասելով, որ դրանք կանդրադառնան միայն քննության ընթացքում: Չբավարարվելով անհիմն պատասխանից, փաստաբանները բացարկ հայտնեցին դատավոր Հունանյանին, սակայն այն այսօր չքննարկվեց: Կեսօրից հետո Ա. Արծրունու ինքնազգացողությունը վատացավ, դա հաստատեց նաեւ բժիշկը, հայտարարելով, որ նա այլեւս չի կարող մասնակցել դատավարությանը: Դատական նիստն ընդհատվեց, այն կվերսկսվի այսօր:

ՀՈԳԵՒՈՐ ՏՈՒՆ

Նոր եկեղեցու հիմնարկէք Տաշիր քաղաքում

Օգոստոսի 6-ին, Տաշիր քաղաքում կատարուեց նոր կառուցուելիք եկեղեցու հիմնարկէքի արարողութիւն օրհնութեամբ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Ա Կաթողիկոսի, մասնակցութեամբ Շիրակի թեմի առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Գրիգորիս Արքեպս. Բունիաթեանի: Վեհափառ Հայրապետին ընկերակցում էին Միքայէլ Ծ. Վրդ. Աջապահեանը, Շիրակայ թեմի հոգեւոր դասը, Տաշիրի քաղաքային եւ շրջանային իշխանութեան ներկայացուցիչները:

Բազմահազար հաւատացեալ տաշիրցիների ներկայութեամբ Վեհափառ Հայրապետն օրհնեց 16 անկոփ հիմնաքարերը, որոնք խորհրդանշում են 12 Առաքեալներին, 4 Աւետարանիչներին եւ մեր հաւատքի հօր՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչին, որոնց անխախտ ու անշարժ հիմքերի վրայ պիտի վեր բարձրանայ Ս. եկեղեցին ի փառաբանութիւն Քրիստոսի: Այնուհետեւ տեղի ունեցաւ քարերի օծման արարողութիւնը ձեռամբ Վեհափառ Հայրապետի եւ Գրիգորիս Արքեպիսկոպոսի, որից յետոյ օծուած քարերը զետեղուեցին հիմքերում: Եւս մէկ առաքելահաստատ եկեղեցի, եւս մէկ հոգեւոր օջախ, որը տարիներ յետոյ կեանքի է կոչուելու Տաշիր քաղաքում ապրող Կարապետեան ընտանիքի բարերար նուիրատուութեամբ եւ հովանաւորութեամբ:

Արարողութեան վերջում Ամենայն Հայոց Հայրապետը շնորհաւորանքի եւ օրհնութեան խօսք ուղղեց ներկաներին՝ մէկ անգամ եւս յիշեցնելով, որ այս հիմնարկէքը կարեւոր ու նշանակալից քայլ է՝ Աստծու հետ հաղորդակցութեան համար, դէպի սէր ու փրկութիւն տանող դժուարին, սակայն ցանկալի ճանապարհին, որից յետոյ կոչ արեց նրանց հետեւել Կարապետեանների բարերար ու նախանձախնդիր օրինակին եւ քաջալերեց սահմանամերձ գոտում ապրող տաշիրցիներին, որ այս դժուարին օրերին կարողանում են իրենց ուժերով Աստուծոյ տուն կառուցել ի վկայութիւն հայ շինարարի անսասան հաւատքի, ի փառս Աստուծոյ եւ ի պայծառութիւն Ս. Եկեղեցու:

ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ
ԲՈՅԱՋԵԱՆ

ԿԱՊ

Ալո, պարոն Պողպատյանին կարելի՞ է, ալո...

Պողպատե ջղեր են հարկավոր, որպեսզի որեւէ տեղ ժամեր շարունակ փորձես հեռազանգել եւ մի քանի անգամ յմստաքերես պարոն Պողպատյանին եւ նրա ղեկավարած նախարարությանը: Եւ այդ պողպատե ջղերն ամենից առաջ ու՞մ են հարկավոր, եթե ոչ լրագրողին, որի հանապազօրյա աշխատանքը հիմնականում հեռախոսների հետ է կապված:

«Ազգ» թերթի խմբագրությունում վերջին մի քանի ամիսներին հեռախոսակապը գրեթե անհույս վիճակում է: Հնարավոր չէ զանգահարել նույնիսկ այնպիսի հեշտ հեռախոսահամարներով, որոնք 52-ով եւ 28-ով սկսվողներն են: Երբ, պատկերավոր ասած, կամենաս զանգահարել Փարիզ, կամ ընդհանրապես չես ընկնի, կամ էլ կընկնես Կոստանդնուպոլիս, որտեղից թուրքական ոճի հայհոյանքներ կստանաս:

Երբ մասնագիտության բերումով, ասենք, ռուսաստանցուն փորձում ես բացատրել, որ շատ ես ջանացել այս կամ հարցով որեւէ տեղ զանգահարել, բայց չես ընկել, միեւնույն է, նա չի կարողանում հասկանալ, թե ինչի մասին է խոսքը: Նրա ուղեղի մեջ չի տեղավորվում, որ կարող ես զանգահարել, բայց չընկնել: Ի՞նչ արած, այդ մարդիկ իրենց երկրում ջղերի քայքայում կամ կաթված ստանալու վտանգից զերծ են, երբ վերցնում են հեռախոսափողը եւ առանց մեծ ճիգերի լուծում առօրյա աշխատանքային հարցեր:

Մի ժամանակ քաղաքում գոնե կային ավտոմատ հեռախոսներ, որոնք թեպետ կարող էին կուլ տալ 2 կոպեկանոց, բայց ծայրահեղ դեպքում շատ վազվզելուց հետո, էլի մի կերպ, մի տեղ կզանգահարեիր: Հիմա այդ հեռախոսները կամ ընդհանրապես անհետացել են, կամ էլ դրանց կմախքի այս կամ այն մասն է մնացել: Հիմա Երեւանում հեռախոսային մասնավոր բիզնեսի նոր ձեւ է ի հայտ եկել: Նրանք, ովքեր ապրում են առաջին հարկերում եւ ունեն քիչ թե շատ աշխատող հեռախոս, տեղադրում են փողոցում ու 20 դրամով ծառայություն առաջարկում փողոցի անցորդներին:

Նրանց մեղադրել չի կարելի, ընդհակառակը, երեւույթը գովասանքի է արժանի: Միայն ափսոսել կարելի է, որ բիզնեսի այս տեսակն առայժմ զանգվածային տարածում չունի: Այդ դեպքում կամ ազգովին միանգամից կաթվածահար կլինեինք փողոցներում, կամ էլ պարոն Պողպատյանը ստիպված կլիներ վերջապես կարգի հրավիրել հեռախոսակայանների աշխատակազմերին:

ԳԱԳԻԿ ՄԱՐՏՅԱՆ

Հ. Գ. Ես հասկանում եմ, որ պարոն Պողպատյանը կարող է վիրավորվել, որ նյութը գրելուց առաջ իր հետ չեմ խորհրդակցել: Բայց ինձ ներեցեք, պարոն նախարար, ես շատ էի ուզում հանդիպել, խորհրդակցել, սակայն մեր տարաբախտ հեռախոսներն այդ հնարավորությունը չընձեռեցին ոչ երեք ամիս առաջ եւ ոչ էլ այսօր: Ճիշտն ասած, չգիտեմ, ձեր հեռախո՞սը չէր աշխատում, թե՞ իմը: Բայց մի՞թե դա է էականը...

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան 6 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ ձեւաւորումը ՊԱՒԷԼ ՂԱԼԱՄՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆՆԵՐ

ՀՀ թեթեւ արդյունաբերության նախարարության Իջեւանի գորգագործական կոմբինատը հիմնվել է 1963 թվականին։ Ոչ այնքան վաղուց նա բարի համբավ էր վայելում ոչ միայն մեր հանրապետությունում, այլեւ նախկին Խորհրդային Միությունում։ Այսօր, սակայն, աշխարհաքաղաքական իրադրության կտրուկ փոփոխության, երկիրը համակած տնտեսական ճգնաժամի հետեւանքով պատկերը լրիվին այլ է. կոմբինատն աշխատում է իր երբեմնի կարողության քառորդից էլ պակաս չափով։ Գործող արտադրամասում, որին շուկայում վաճառվում են ռուսական 45-50 հազար ռուբլով (մեկ քառակուսի մետրի հաշվարկով), իսկ մեր գորգն արժե 10600 դրամ կամ 120-130 հազար ռուբլի. չհաշված արտահանման տրանսպորտային ծախսերը։

Իջեւանյան գորգերի ինքնարժեքի աճի վրա մեծապես ազդում է շրջափակումը։ Ներմուծվող վուշի թելի մեկ «ԿրԱԶ» ավտոմեքենան Վրաստանով անցկացնելու համար կոմբինատին հարկ է լինում վճարել... 10 միլիոն ռուսական ռուբլի։ Մեր նեղերն էլ այն չեն։ Դրանք նեցած պահեստի պարտքն է՝ 212 միլիոն դրամ կամ մոտ 600 հազար ամերիկյան դոլլար (եւ դեռ օրական 0,5 տոկոս տուգանք է ավելանում այս գումարին)։

Կոմբինատի երիտասարդ տնօրեն Գ. Իսրայելյանը խուսափեց այս պարտքի առաջացման պատճառների մեջ խորանալուց։ Նա հակված էր դա բացատրել նախկին ղեկավարության ոչ արդյունավետ գործունեությամբ (ինքն այս պաշտոնը զբաղեցնում է ընդամենը 7 ամիս), եւ չնայած նախկին ղեկավարի մասին շրջանում եղածս օրերին

ԳՈՐԾՈՒՂՈՒՄ ԻՋԵՎԱՆ

Գորգագործական կոմբինատը՝ փակվելու վտանգի առաջ

Իջեւանի գորգագործական կոմբինատ այցելեցի՝ հոգուս մեջ փայփայելով այն միտքը, թե մենք, մեր հազարամյա գորգագործական արվեստով աշխարհին հայտնի մի ժողովուրդ, Իջեւանի այս կոմբինատի թողարկած իսկապես բարձրորակ արտադրանքը միջազգային շուկա արտահանելով՝ կարող ենք հաջողությամբ մրցակցել այլոց հետ եւ երկրին այնքա՜ն անհրաժեշտ տարադրամ հայթայթել։ Ավա՜ղ, կոմբինատից դուրս եկա ցրված, եթե չասեմ խորտակված պատրանքներով, եւ ահա՛ թե ինչու...

օրինակ, տեղադրված 56 հաստոցներից աշխատում է միայն 12-ը։ Տեխնիկական վերահսկողության բաժնի պետ Վ. Չապոխյանը հավաստիացնում էր, որ դրանք ժամանակակից միջազգային չափանիշներին համապատասխանող հաստոցներ են, ապահովում են ամենաբարձրորակ արտադրանքի թողարկումը, եւ եթե լրիվ կարողությամբ աշխատեն մեծ օգուտ կտան։ Ավաղ, չեն աշխատում։

Ինչո՞ւ։

Այս հարցի պատասխանը տվեց կոմբինատի տնօրեն պրն. Իսրայելյանը. արտադրանքի ինքնարժեքը բարձր է, հետեւաբար եւ վաճառքի գինը գերազանցում է միջազգային շուկայի գները, եւ իջեւանյան իսկապես հրաշալի գորգերը՝ «Էրեբունին», «Արցախը», «Իջեւանը» չեն կարողանում շուկա նվաճել, իսկ երկրի ներսում վաճառելու մասին առայժմ խոսք լինել չի կարող՝ հայաստանյան գնորդը գորգ ձեռք բերելուց շատ ավելի կենսական պահանջմունքներ ունի։

Պրն. Իսրայելյանի տվյալներով, «Լյութեցի», «Բրեստ», «Մոսկվա» եւ այլ գորգերը, օրինակ ԱՊՀ ներ- կոմբինատը ձեռք է բերել Ռուսաստանից եւ այժմ աշխատում է նախկին պաշարների հաշվին, որը կբավականացնի մեկ տարուց մի փոքր ավելի։ Հետո հարկ կլինի նորից գնում կատարել, որովհետեւ Հայաստանում այդպիսի ներկերի արտադրություն չկա, իսկ դրա մեկ տոննան այսօր արժե 26 միլիոն ռուսական ռուբլի։ Որտեղի՞ց գտնես, մանավանդ, երբ հաշվի առնենք, որ կոմբինատի հսկայական արտադրամասերը վերանորոգման խիստ կարիք ունեն, հատկապես՝ տանիքը։ Անձրեւների ժամանակ ջուրն անարգել լցվում է արտադրամասեր, ինչն ազդում է ոչ միայն 600 հոգանոց կոլեկտիվի անդամների առողջության (թեեւ նրանք մեծամասամբ կանայք են), այլեւ՝ թողարկվող արտադրանքի որակի վրա։ Ավելացնենք, որ ձմռանն արտադրամասերը կանոնավորապես չեն ջեռուցվում եւ այս տարվա ջեռուցման հարցն էլ կասկածելի է։

Նման անմխիթար վիճակի հիմնական պատճառը հանրապետական եւ տեղական բյուջեին, կենսաթոշակային ֆոնդին եւ այլ տնտեսական սուբյեկտներին կոմբինատի ու- բազմաթիվ մարդկանցից, այդ թվում նաեւ շրջգործկոմի նախագահ Ջեմմա Անանյանից դրական կարծիքներ էլ լսեցի, այնուամենայնիվ, փաստը մնում է փաստ. պահեստի պարտքը ջրաղացքարի պես կախված է կոմբինատի վզից եւ թույլ չի տալիս բնականոն տնտեսական գործունեություն ծավալել։ Եթե անհնարին մակարդակով, ընդհուպ մինչեւ կառավարության անմիջական միջամտությունը, արմատական օգնություն ցույց չտրվի՝ կոմբինատը կկանգնի փակման վտանգի առաջ։ Եթե կառավարությունը ցանկանում է, որ եւս 600 հոգի չհամալրեն գործազուրկների շարքերը եւ կանգ առնի եւս մի խոշոր արտադրություն, պետք է միջոցներ գտնի կոմբինատին օգնելու, առնվազն սառեցնի տուգանքների վճարումը եւ դրանց՝ ձնագնդի պես մեծացումը։

Այս հրապարակման հիմնական նպատակը հենց կառավարության ուշադրությունը տվյալ խնդրի վրա հրավիրելն է։

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Իջեւան-Երեւան

ՂԱՐԱԲԱՂ

Շարունակվում է Մարտակերտի վերականգնումը

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Մարտակերտի շրջանի բնակավայրերի գերակշիռ մասը ռազմական գործողությունների թատերաբեմ դառնալով, ինչպես հայտնի է, գրեթե լիովին ավերակվել է։ Օդային ռմբահարումներից եւ չդադարող հրթիռահրետակոծություններից շարքից դուրս են եկել ոչ միայն բնակելի տներն ու շենքերը, այլեւ այն կարեւոր տնտեսական օբյեկտներն ու օղակները, որոնք սնուցել են շրջանի տնտեսությունը։ Այսօրվա դրությամբ չկան Սարսանգի ջրամբարից սկիզբ առնող ջրատարը, խաղողի այգիները, գինեգործարանը, վնասվել են գլխավոր մայրուղիները։ Երբեմնի 47 հազար բնակչություն ունեցող շրջանում այսօր ապրում են շուրջ 20 հազար մարդ։

«Երբ 1993 թ. նոյեմբերին ստանձնեցի վարչակազմի ղեկավարի պարտականությունները, պիտի սկսեինք փաստորեն զրոյից», պատմում է Մարտակերտի շրջանային վարչակազմի ղեկավար Սլավա Աբրահամյանը։ Վերականգնողական աշխատանքներում Մարտակերտին մեծ օգնություն ցուցաբերեց ԼՂՀ բռնագաղթված փախստականների եւ մարդասիրական օգնության հարցերով պետական վարչությունը, որի պատվերով ու վերահսկողությամբ է վերականգնվում այսօր շրջանը։ Վարչությունը նաեւ կազմակերպել է բնակիչների վերադարձը՝ նրանց տրամադրելով տրանսպորտային միջոցներ եւ վառելանյութ։

Այսօրվա դրությամբ գրեթե լիովին վերականգնված է Հաթերքի ենթաշրջանը։ Կյանքը այդ գյուղերում մտել է հունի մեջ. ոտքի են կանգնում տնտեսությունները, գործում են դպրոցները, բուժհիմնարկները, առեւտրական կետերը։

Կառուցման թափի մասին կարելի է պատկերացում կազմել հետեւյալ թվերով. 1993 թ. կառուցվել է 145, 94 թ.՝ 420, ընթացիկ տարվա վեց ամսում 182 տուն։ Մինչեւ տարեվերջ կկառուցվի 458 տուն, որից 100-ը Թալիշում, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի միջոցներով։ Մեծ է նաեւ «Արցախավտոճանապարհ» միավորման Մարտակերտի շրջանային բաժնի ներդրումը, որի առաջին ավարտուն աշխատանքը ռազմավարական կարեւորագույն Խաչեն-Կիչան ավտոմայրուղու վերականգնումն էր։

Շրջանում գրեթե արդեն վերականգնված են էլեկտրահաղորդման գծերը։ Վերջերս տեղադրվել է 200 համարանոց ժամանակավոր ավտոմատ հեռախոսակայանը, հեռախոսային ուղիղ կապ ապահովելով շրջանի բոլոր գյուղերի հետ։

Տնտեսությունների վերականգնմանը մեծ օժանդակություն է ցուցաբերել ԼՂՀ կառավարությունը՝ նրանց ֆինանսավորելով իր պահեստային ֆոնդից։ 94-95 թթ. տնտեսական տարում նախորդի համեմատ երկու անգամ ավելացվել է աշնանացանը, հաջորդ տարում էլ պլանավորված է այն կրկնապատկել։ Այս տարի հեկտարի բերքատվությունը հասնում է 13-14 ցենտների, մոտավոր հաշվումներով շրջանը կկարողանա 60 տոկոսով բավարարել բնակիչների հացի պահանջը։

Մասնավորապես, վերականգնվել է նաեւ անասնահոտը։ Առաջիկայում գործի է դրվել կաթի վերամշակման գործարանը, որը կաթի նախնական վերամշակումից բացի, նաեւ պանիր է արտադրում շրջանում տեղակայված զինվորական ստորաբաժանումների համար։

Այսօրվա դրությամբ գործում են Մարտակերտ-Ստեփանակերտ, Մարտակերտ-Երեւան, Մարտակերտ-Վարդենիս, Մարտակերտ-Գետավան երթուղիները։

Սլավա Աբրահամյանի վկայությամբ, ադրբեջանական զորքերի կողմից տեղահանված ու ԱՊՀ տարբեր երկրներում ժամանակավոր ապաստան գտած մարտակերտցիները շարունակում են վերադառնալ հայրենիք։

«Մի խոսքով, աշխատուժի, շինանյութերի, տեխնիկայի եւ վառելիքի սակավ պայմաններում շրջանն այնուամենայնիվ հառնում է մոխրակույտերից», ասաց Ս. Աբրահամյանը։

Ընդունելության քննություններ Ղարաբաղում

ԼՂՀ պետական համալսարանում շարունակվում են ընդունելության քննությունները, որոնք կտեւեն մինչեւ օգոստոսի 21-ը, ինչպես հայտնեցին ընդունման պետական հանձնաժողովում, որի կազմի մեջ ԼՂՊՀ դասախոսներից բացի, մեկական ներկայացուցիչ են ներգրավվել հանրապետության խորհրդարանից, կառավարությունից, պաշտպանության բանակից եւ կադրերի կատարելագործման ու ատեստավորման հանրապետական ինստիտուտից։ Այս տարի 280 տեղի համար դիմել են 563 դիմորդներ։ Արտոնյալ պայմաններում ընդունվողների համար հատկացված է 25 տեղ։ Դրանք կտրամադրվեն ղարաբաղյան պատերազմի I եւ II խմբի հաշմանդամներին, զոհվածների երեխաներին եւ ծնողներին, ինչպես նաեւ ծնողներին կորցրած ու 18 տարին չբոլորած երիտասարդներին։ Այս կարգի դիմորդներին իրավունք է տրված անվճար մասնակցել քննություններին, ի տարբերություն մյուս դիմորդների, որոնք պետք է յուրաքանչյուր քննության համար վճարեն 500 դրամ։ ԼՂՊՀ այս տարվա ընդունելությունը տարբերվում է մի շարք նորություններով։ Առաջին անգամ հայոց լեզվի քննությունը անցկացվում է թեստավորման եղանակով, ծնողներին հնարավորություն է ընձեռվում հետեւել քննությունների ընթացքին՝ ընդունելության օբյեկտիվությունը ապահովելու համար։ Դահլիճներում տեղադրված են տեսախցիկներ, քննական աշխատանքների ստուգումը կկատարվի ծնողների ներկայությամբ։ Այս տարի ղարաբաղյան համալսարանում կրկնակի կրճատվել է ինչպես ֆակուլտետների, այնպես էլ մասնագիտությունների թիվը։ Ուսանողները կսովորեն երեք ֆակուլտետներում եւ 14 մասնագիտությամբ։

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Նոյեմբերյանը շուտով դե՞ղձ է ներմուծելու

Հողի սեփականաշնորհման նախօրեին հայ գյուղացու կյանքն ու աշխատանքը խորապես հասկացող մասնագետները ցանկացան իշխանություններին հետ պահել հախուռն, չնախատեսված եւ շտապողական գործընթացից։ Սակայն հավանաբար նախկին ԽՍՀՄ-ում ամեն ինչով անպայման առաջինը կոչվելու ցանկությամբ սարի կատարից [illegible] գյուղատնտեսության բարեփոխումներ կոչված «ձնագունդը»։ Իրականացավ մասնագետների կանխատեսումը, մանրիկ փայաբաժին «կալվածներով» փոշիացավ Հայաստանի սակավ հողահանդակը։ Դրա պատճառով շատ տեղերում պարզապես անհնար դարձավ ցանքաշրջանառությունը, պարարտացումը, ցանքերի քիմիական խնամքը։ Մեքենատրակտորային համալիրների ոչնչացման հետեւանքով տնտեսապես թույլ սեփականատերերի համար պարզապես անհնար է դարձել վար ու ցանքը, բերքահավաքը, տեխնիկայից օգտվելը, ուստի նրանց հողաբաժինը մնում է խոպան։

Այս երեւույթներն առկա են նաեւ Նոյեմբերյանի շատ տնտեսություններում, որոնցում գավառներեն ակնառու է բազմամյա տնկարկների ոչնչացումը։ Հիշենք, որ սերունդների իսկապես նվիրական ջանքերով չորս-հինգ տասնամյակ առաջ Դեբեդի ջրերի շնորհիվ Չորագետի անապատը դարձավ Հայաստանի այգեգործական հզոր կենտրոնը, եւ շրջանը տարեկան արտադրում էր 25-30 հազար տոննա պտուղ, որով աշխատում էին Այրումի եւ Ախթալայի պահածոյի գործարանները, որոնց արտադրանքն այս պահին կարող էր փոխանակային կարեւոր արժեք լինել հանրապետության համար, սակայն «ամեն ինչի» բացակայության պայմաններում շարունակում են պարապուրդ տալ՝ ի վնաս մեր հասարակության։ Օրինակ, հումք չկա։ Սեփականատերը հաճույքով չի տալիս, որովհետեւ պտղի բերքը ճանապարհի եզրին վաճառելով, առանց սղաստումների ու գլխացավանքի արժեքն անմիջապես դնում է գրպանը։ Այժմ բերք կա, եւ վաճառելու բան ունի նոյեմբերյանցին, իսկ հեռանկարն անհուսալի է. կարող է մոտ ապագայում մնալ առանց պտղի։ Ոռոգման ջրի, խնամքի, թունաքիմիկատների բացակայության պատճառով չորանում են հրաշալի այգիները, ծառերը չեն տնկվում։ Շատերն էլ դրանք գիտակցված հատում են հացահատիկ ցանելու համար, որովհետեւ պտուղը հաց չէ։ Իսկ ջուր կա՞, թե՞ չորացել է այգեստանների եզերով հոսող Դեբեդը։ Ջուր եւ կա, եւ չկա։ Այսպես է այն պատճառով, որ ոռոգման ջրի համար անհրաժեշտ է վճարել, սեփականատերերը գտնում են, որ շատ թանկ է մեկ խորանարդ մետրի արժեքը։ Վճարումների ուշացման պատճառով լիարժեք չեն կարող աշխատել շրջանի ոռոգման համակարգերի ձեռնարկության պոմպակայանները, որովհետեւ վերջինն իր հերթին ծախսած էլեկտրաէներգիայի դիմաց պարտք է Հայաստանի էներգետիկներին, նրանց այրած գազի եւ մազութի համար՝ հանրապետության էներգետիկայի նախարարությունը, որին միայն բարեխիղճ վճարումների դեպքում են էներգակիրներ տրամադրում ԱՊՀ երկրների գործընկերները։ Ի՞նչ անել, թողնե՞լ, որ ջրի բացակայության պատճառով չորանան կամ հատվեն, վերացվեն Չորագետի հոյակապ այգեստանները։ Հայաստանի կառավարության մակարդակով հարկ է զբաղվել խնդրով, այլապես վաղը դեղձն ու սալորն էլ կներմուծենք արտասահմանից։

ՌՈՒԲԵՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

ԱԶԳ
օրաթերթի համակարգչային ծառայությանը կարող եք դիմել

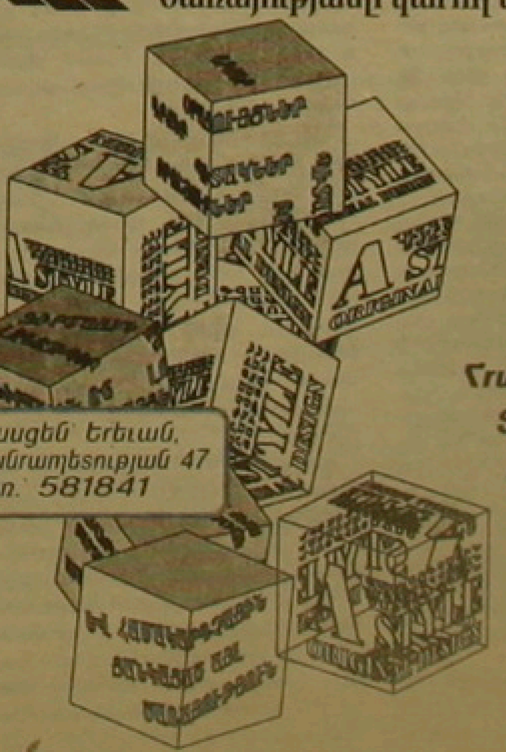

Գովազդների
Բրոշյուրների
Լոգոտիպերի
Անցագրերի
Կնիքների
Բլանկների
Հրավիրատոմսերի
Ֆիրմային ոճի
Օրացույցների
Այցետոմսերի
Բուկլետների
Գրքերի
ձեւավորում

Հասցեն՝ Երեւան, Հանրապետության 47
հեռ.՝ 581841

Աշխատանքները կկատարվեն
Apple Macintosh, LaserMaster 1200 համակարգով

digitised by A.R.A.R.@

Սևր-75

Այսօր լրանում է միջազգային այն դաշնագրի ստորագրման 75-ամյակը, որը կոչվում է Սևրի պայմանագիր: Երազների ու երազախաբության, հույսի և հուսաբեկման, միջազգային խոստումների ու խոստմնազանցության, քաղաքական ցինիզմի ու անողոք իրականության ինչպիսի՞ խաչմերուկ, որի մասին հայերս ենք խոսել ու գրել ամենից շատ, հետո որ բոլորից շատ... հայերս ենք զրկվել նրա արևից բարիքից: 70 տարի սփյուռքում, հատկապես դաշնակցական շրջաններում, այն ներկայացվել է որպես Հայաստանի Հանրապետության դաշնակցական կառավարության վարած արտաքին քաղաքականության... նվաճում, կարոտի ու հպարտության, երանությա՜ն զգացմունքով է ներկայացվել նրա տակ ստորագրությունը Ավետիս Ահարոնյանի և, տարբեր առիթներով, աշխատել են այն ցույց տալ որպես միջազգային պարտավորություն, որը դեռևս պետք է վճարվի մեր ժողովրդին: Սփյուռքահայ մեր մյուս շրջանակները, ի մասնավորի ռամկավարները, ավելի սթափ գնահատելով այդ պայմանագրի նշանակությունը, շեշտը սակայն դրել են «մեծ» դաշնակիցների կողմից հայ ժողովրդին «փոքր» դաշնակցին լքելու, խոստմնազանց լինելու, հայ ժողովրդի պատմական իրավունքները իրենց շահերին ծառայեցնելու հանգամանքի վրա: Իսկ խորհրդահայ պատմագիտությունը, 70 տարի շարունակ, երբ չի ծաղրել Սևրը, առնվազն ցույց է տվել այն որպես Անտանտի երկրներից՝ Արևմուտքից կառչելու սխալ քաղաքականության փաստ: Հիմա, Հայաստանի 3-րդ Հանրապետության ստեղծումից հետո, երբ շատ բան պետք է վերստուգման և վերարժևորման ենթարկել, մեր պատմագիտությունը ստիպված է կրկին անդրադառնալ այս հարցին: Մինչ այդ, մեր գնահատմամբ, Սևրի պայմանագիրը մեր ժողովրդի համար ունի ընդամենը պատմական վկայարանի արժեք, որը մեր հույսերի ու հուսախաբությունների կողքին վկայում է միջազգային հանրության՝ ի մասնավորի արևմտյան երկրների կողմից հայկական պատմական իրավունքների ընդունման և առաջ տարման մասին:

Պատմական վկայարան, որն այդպես էլ քաղաքականություն չդարձավ

Սևրի հաշտության պայմանագիրն ստորագրվեց 1920 թ. օգոստոսի 10-ին, մեկ կողմից Բրիտանական կայսրության, Ֆրանսիայի, Իտալիայի և Ճապոնիայի, որոնք այդ պայմանագրում նշված էին որպես Գլխավոր դաշնակից տերություններ, ինչպես նաև վերոհիշյալ Գլխավոր տերությունների հետ դաշնակից տերությունների՝ Հայաստանի, Բելգիայի, Հունաստանի, Հեջազի, Լեհաստանի, Պորտուգալիայի, Ռումինիայի, Սերբախորվաթա-Սլովենական պետության և Չեխոսլովակիայի ներկայացուցիչների կողմից: Ստորագիր երկրորդ կողմը պարտված Թուրքիան էր, որը դեռևս 1918 թ. հոկտեմբերի 10-ին Գլխավոր դաշնակից տերություններից զինադադար էր խնդրել, որպեսզի հետագայում դառնա հաշտության պայմանագրի կնքումը: 352 հոդվածներից բաղկացած պայմանագիրը, որի միակ բնագիրը գրվել է ֆրանսերեն, Հայաստանին ու հայությանը վերաբերող բազմաթիվ հոդվածներ է բովանդակում քաղաքական դրույթների, քաղաքացիության, փոքրամասնությունների պաշտպանության, տնտեսական դրույթների և նավահանգիստների, ջրային ուղիների ու երկաթուղիների բաժիններում: Դրանց մի մասը ներկայացնում ենք, խոսելով պրոֆ. Ջոն Կիրակոսյանի խմբագրությամբ 1972 թ. Երևանում լույս տեսած «Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության և Սովետական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերում» ժողովածուից:

Մինչ այդ՝ ավելորդ չենք համարում բերել մի շարք պատմական փաստեր, որոնք կանխորոշեցին Սևրի պայմանագրի ճակատագիրը:

- 1920 թ. սեպտեմբերի 23-ին Ռուսական բանակը հարձակվեց Հայաստանի վրա՝ վերջին հարվածը հասցնելու հայության մնացորդացին Արևելյան Հայաստանում: Սարիղամիշից հետո թուրքական բանակը մեկը մյուսի ետևից գրավեց Կարսը և Ալեքսանդրապոլը (Գյումրի):

- 1920 թ. սեպտեմբերի 25-ին Ավետիս Ահարոնյանը դիմեց Ազգերի լիգայի խորհրդին՝ Հայաստանի Հանրապետությունը Լիգայի անդամ ընդունելու և Սևրի դաշնագիրը հարգելու նպատակով Թուրքիայի նկատմամբ սանկցիաներ կիրառելու խնդրանքով: Լիգայի խորհուրդը արձագանքեց, թե Սևրի դաշնագիրը տակավին ուժի մեջ չէ, իսկ խորհրդի անդամ երկրների ներկայացուցիչները դեմ քվեարկեցին Հայաստանի անդամակցությանը...

- Կ. Պոլսում նստած սուլթանական կառավարությունը բնավ չշտապեց ռատիֆիկացնել Սևրի պայմանագիրը: Իսկ Անկարայում, դեռևս 1920 թ. դեկտ. 23-ին թուրքական խորհրդարանի սեսիան, իսկ 1921 թ. հունվարի 30-ին պատգամավորների պալատը վերջապես «հավանություն» տվեցին ռատիֆիկացմանը, բայց այն երբեք չվավերացվեց:

- Դեռևս 1920 թ. հուլիսին Սևրում Արևելքում Գերագույն կոմիսար՝ անգլիական ծովակալ Մարկ Բրիստոլը Կ. Պոլսում Ալեքսանդր Խատիսյանին խորհուրդ էր տալիս «պատրանքներ» չտածել նախագահ Վիլսոնի խոստումների նկատմամբ և «մերձեցման ուղիներ» որոնել Թուրքիայի հետ, այլապես հայերին խոստանում է «ծանր աղետ»: Շատ անց հետո, երբ Խատիսյանը նորից հանդիպեց նրան և խնդրեց նրա միջնորդությունը, Բրիստոլը նրան հիշեցրեց իր նախորդ խորհուրդը և ավելացրեց, որ հիմա արդեն ուշ է...

- 1920 թ. դեկտ. 2-ին Ալ. Խատիսյանը թուրքերի հետ ստորագրեց Ալեքսանդրապոլի կապիտուլյացիոն պայմանագիրը, որտեղ չեղյալ հայտարարվեց Սևրի դաշնագիրը:

- Ի վերջո, 1923 թ.-ին Լոզանում կնքվեց նոր պայմանագիր, որտեղ խաչ քաշվեց Սան Ռեմոյի և Սևրի դաշնագրերի վրա:

Քաղաքական դրույթներ Հայաստան

Հոդված 88. Թուրքիան հայտարարում է, որ ճանաչում է Հայաստանը, ինչպես այդ բանն արդեն արել են Դաշնակից տերությունները, որպես ազատ և անկախ պետություն:

Հոդված 89. Թուրքիան և Հայաստանը, ինչպես և Բարձր պայմանավորվող կողմերը, համաձայնվում են Էրզրումի, Տրապիզոնի, Վանի և Բիթլիսի վիլայեթներում Թուրքիայի և Հայաստանի միջև սահմանազատումը թողնել Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների որոշմանը և ընդունել ինչպես նրա որոշումը, նույնպես և այն բոլոր միջոցառումները, որոնք նա կարող է առաջարկել Հայաստանին դեպի ծով ելք տալու և հիշյալ սահմանագծին հարող օսմանյան բոլոր տերիտորիաների ապառազմականացման վերաբերյալ:

Հոդված 90. Այն դեպքում, երբ 89-րդ հոդվածի համաձայն սահմանագիծը որոշելիս հիշյալ վիլայեթների ամբողջ տերիտորիան կամ նրա մի մասը հանձնվի Հայաստանին, Թուրքիան այսօր արդեն հայտարարում է, որ որոշման օրից սկսած ինքը հրաժարվում է հանձնված տերիտորիայի նկատմամբ բոլոր իրավունքներից և իրավահիմքերից: Սույն պայմանագրի որոշումները, որոնք կիրառվելու են Թուրքիայից անջատվող տերիտորիաների նկատմամբ, այս պահից սկսած կգործադրվեն նաև այդ տերիտորիայի նկատմամբ:

Հայաստանի սուվերենությանը հանձնվող տերիտորիայի կապակցությամբ նրա վրա դրվող Թուրքիայի ֆինանսական պարտավորությունների բաժինը, և դրանց բնույթն ու այն իրավունքները, որոնցով նա կարող է փաստարկել, կսահմանվեն սույն Պայմանագրի 8-րդ մասի (Ֆինանսական դրույթներ) 241–244-րդ հոդվածների համաձայն:

Հաջորդ կոնվենցիաները կկարգավորեն, երբ դա անհրաժեշտ լինի, այն բոլոր հարցերը, որոնք չեն կարգավորվել սույն Պայմանագրով և որոնք կարող են ծնունդ առնել հիշյալ տերիտորիայի փոխանցման կապակցությամբ:

Հոդված 91. Երբ 89-րդ հոդվածում նշված տերիտորիայի մի մասը հանձնվի Հայաստանին, ապա Սահմանազծման հանձնաժողով, որի կազմը կորոշվի հետագայում, կստեղծվի երեք ամսվա ընթացքում այն բանից հետո, երբ արդեն ընդունված կլինի Հայաստանի և Թուրքիայի միջև տեղում սահմանագիծ անցկացնելու վերաբերյալ հիշյալ հոդվածում նախատեսվող որոշումը:

Հոդված 92. Ադրբեջանի և Վրաստանի հետ Հայաստանի սահմանները լուս պատկանելույն կորոշվեն շահագրգռված պետությունների ընդհանուր համաձայնությամբ:

Եթե 89-րդ հոդվածում նախատեսված որոշումն արդեն ընդունված կլինի և երբ դրանից հետո այս կամ այն շահագրգռված պետությունները չեն կարողանա ընդհանուր համաձայնությամբ որոշել իրենց սահմանագիծը, վերջինս կորոշեն Գլխավոր դաշնակից տերությունները, որոնք դրա հետ միասին պետք է հոգ տանեն սահմանազատումը տեղում գծանշելու մասին:

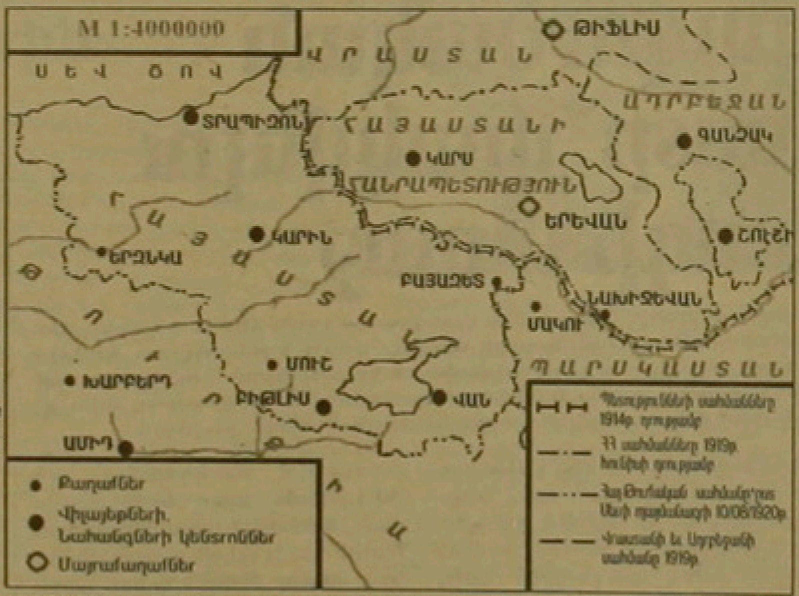

Հոդված 93. Հայաստանն ընդունում է, համաձայնվելով դրանք մտցնել Գլխավոր տերությունների հետ պայմանագրի մեջ, այն որոշումները, որոնք այդ Տերությունները անհրաժեշտ կհամարեն Հայաստանում այն բնակիչների շահերը պաշտպանելու համար, որոնք ռասայի, լեզվի և կրոնի առումով տարբերվում են ազգաբնակչության մեծամասնությունից:

Հայաստանը նմանապես համաձայնվում է Գլխավոր տերությունների հետ Պայմանագրի մեջ մտցնել այն որոշումները, որոնք այդ տերությունները անհրաժեշտ կհամարեն տրանզիտի ազատությունը և այլ ազգերի առևտրի համար արդարացի պայմանակարգը պաշտպանելու համար:

Քաղաքացիություն

Հոդված 125. Տասնութից բարձր տարիք ունեցող այն անձինք, որոնք սույն Պայմանագրի համաձայն բնակություն են հաստատել Թուրքիայից անջատված տերիտորիայում, որոնք ռասայի առումով տարբերվում են ազգաբնակչության մեծամասնությունից, սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո մեկ տարվա ժամանակամիջոցում կարող են քաղաքացիություն ընտրել հօգուտ Հայաստանի, Ադրբեջանի, Վրաստանի, Հունաստանի, Հեջազի, Միջագետքի, Սիրիայի, Բուլղարիայի կամ Թուրքիայի, երե այն պետության ազգաբնակչության մեծամասնությունը, որի օգտին կատարվում է քաղաքացիության ընտրությունը, պատկանում է նույն ռասային, ինչ և քաղաքացիության ընտրության իրավունքը կենսագործող անձը:

Փոքրամասնությունների պաշտպանությունը

Հոդված 142. Նկատի առնելով, որ 1914 թվականի նոյեմբերի 1-ից հետո Թուրքիայում գոյություն ունեցող տեռորիստական ռեժիմի պատճառով չէին կարող նորմալ կարգով տեղի ունենալ քրիստոնյաների դավանափոխություններ, այդ ամսաթվից հետո կատարված դավանափոխությունները չեն ընդունվում, և այն անձինք, ովքեր մինչև 1914 թվականի նոյեմբերի 1-ը չեն եղել մուսուլման, կդիտվեն որպես ոչ մուսուլմաններ, երբ միայն վերականգնելով իրենց ազատությունը, իրենց սեփական կամքով չեն կատարի այն բոլոր ձևականությունները, որոնք անհրաժեշտ են իսլամն ընդունելու համար:

Պատերազմի ժամանակ Թուրքիայում մարդկանց նկատմամբ կատարված վայրագությունների պատճառած չարիքն առավելագույն չափով փակելու համար օսմանյան կառավարությունը պարտավորվում է իր և օսմանյան իշխանությունների կողմից ցույց տալ ամեն տեսակ աջակցություն 1914 թ. նոյեմբերի 1-ից հետո անհետացած, առևանգված, ներկալված և ապաստարկված ամեն ռասայի և ամեն կրոնի մարդկանց որոնելու և ազատելու համար:

Տուժվածների իրենց, նրանց ընտանիքների և նրանց մերձավորների բողոքներն ընդունելու, անհրաժեշտ հետաքննություններ կատարելու և վերջնական ձևով վերոհիշյալ անձանց ազատելու մասին որոշումներ հանելու գործում օսմանյան կառավարությունը պարտավորվում է դյուրացնել Ազգերի լիգայի խորհրդի կողմից նշանակվելիք խառն հանձնաժողովների գործողությունները:

Օսմանյան կառավարությունը պարտավորվում է հարկադրել, որ հարգվեն այդ հանձնաժողովների որոշումները և ապահովվեն այս ձևով իրենց բոլոր իրավունքները վերականգնած անձանց անվտանգությունն ու ազատությունը:

Հոդված 144. Օսմանյան կառավարությունն ընդունում է լքված սեփականության (Emval-i-Metpune) վերաբերյալ 1915 թվականի օրենքի, ինչպես նաև այդ օրենքի լրացումների անիրավացիությունը, և հայտարարում է դրանք վերացված և ուժը կորցրած ինչպես անցյալում, նույնպես և ապագայում:

Օսմանյան կառավարությունը հանդիսավոր կերպով պարտավորվում է հնարավորություն սահմանել նրանց նպաստել, որպեսզի իրենց օջախները վերադառնան և իրենց գործերը վերսկսեն օսմանյան այլազգի այն քաղաքացիները, որոնք 1914 թ. հունվարի 1-ից հետո զարկել են զանգվածային ջարդերի հանդեպ ունեցած վախից դրդված, կամ արտաքսվել են բռնաղասման որևէ այլ եղանակով: Օսմանյան կառավարությունն ընդունում է, որ օսմանյան հիշյալ քաղաքացիներին կամ նրանց համայնքներին պատկանող այն անշարժ և շարժական գույքը, որոնք կարող են որոնելով գտնվել, ում ձեռքում էլ դրանք լինեն, պետք է որքան հնարավոր է շուտ վերադարձվեն (իրենց տերերին): Գույքը վերադարձվելիս ազատ են լինելու որևէ պարտքերից և սերվիտուտներից, որոնցով նրանք կարող էին ծանրաբեռնված լինել, և վերադարձվեն առանց որևէ հատուցման այժմյան սեփականատերերին կամ գործածողներին, բայց այնպիսի հայցերի պայմանով, որոնք այս վերջինները կարող են հարուցել նրանց դեմ, ումից նրանք այդպիսիք ստացել են:

Օսմանյան կառավարությունը համաձայնվում է, որ Ազգերի լիգայի խորհուրդը միջնորդ հանձնաժողովներ նշանակի բոլոր այն վայրերում, որտեղ դա կհամարվի անհրաժեշտ: Այդ հանձնաժողովներից յուրաքանչյուրը կազմված կլինի օսմանյան կառավարության մեկ ներկայացուցչից, այն համայնքի մեկ ներկայացուցչից, որն իրեն համարում է տուժված կամ որի անդամը իրեն համարում է տուժված, և Ազգերի լիգայի խորհրդի նշանակած նախագահից: Միջնորդ հանձնաժողովները կվարեն այն բոլոր հարցերը, որոնք նշված են սույն հոդվածում, և դրանք կլուծեն արագընթաց վարույթի կարգով:

Հիշյալ միջնորդ հանձնաժողովները օժտված կլինեն հետևյալ հրամաններ տալու իշխանությամբ

1. անհրաժեշտ համարված ամեն տեսակ վերակառուցումների և վերականգնումների համար օսմանյան կառավարության կողմից բանվորական ուժ մատակարարելու մասին: Այդ բանվորական ուժը կհավաքագրվի այն տերիտորիայում ապրող ազգությանը պատկանող մարդկանցից, որտեղ միջնորդ հանձնաժողովի անհրաժեշտ է համարում հիշյալ աշխատանքների կատարումը:

2. այն բոլոր անձանց մեկուսացումը, որոնք հետաքննությունից հետո կճանաչվեն որպես վայրագությունների կամ տեղահանությունների ակտիվ մասնակիցներ, կամ դրանց հարուցողներ. հանձնաժողովը կհրահանգի, թե այդ անձանց գույքի նկատմամբ ինչ միջոցներ պետք է ձեռք առնվեն:

3. 1914 թ. հունվարի 1-ից հետո համայնքի՝ մահացած կամ անհետացած անդամներին պատկանած գույքի և ամեն տեսակ սեփականության վերադարձման մասին, ընդ որում այդ գույքերը և սեփականությունը պետության փոխարեն, կարող են վերադարձվել համայնքին:

4. 1914 թ. հունվարի 1-ից հետո անշարժ սեփականության վաճառման կամ նրա նկատմամբ սեփականատիրական իրավունքների հաստատման ակտերը չեղյալ հայտարարելու մասին. անշարժ գույքի (այժմյան) տերերին վարձահատուցելու պարտականությունն ընկած կլինի

digitised by A.R.A.R.@

օսմանյան կառավարության վրա, եւ առիթ չի հանդիսանա իրավունքների վերականգնումն ուշացնելու համար: Միջնորդ հանձնաժողովը, սակայն, կուններ շահագրգռված կողմերի միջեւ արդարացի համաձայնություններ հաստատելու իրավունք, երբ խնդրո առարկա սեփականության այժմյան տերը վճարել է որեւէ գումար:

Օսմանյան կառավարությունը պարտավորվում է հնարավորության սահմաններում դյուրացնել հանձնաժողովի աշխատանքը եւ ապահովել նրանց որոշումների կատարումը, որոշումներ, որոնք կլինեն անբողոքարկելի: Այդ որոշումներին չի կարող հակադրվել օսմանյան դատական կամ վարչական իշխանությունների ոչ մի որոշում:

Տնտեսական դրույթներ

Հոդված 277. Թուրքիան ընդունում է, որ վերացված են եւ վերացված են մնում մինչեւ 1914 թ. օգոստոսի 1-ը կամ այդ օրից հետո եւ մինչեւ Ռուսաստանի կամ նախկինում Ռուսաստանի տերիտորիայի մի մասը կազմող զանազան պետությունների եւ կառավարությունների հետ, սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու օրը, ինչպես նաեւ Ռումինիայի հետ 1916 թ. օգոստոսի 15-ից հետո եւ մինչեւ սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու օրը կնքված բոլոր պայմանագրերը, կոնվենցիաները կամ համաձայնագրերը:

Նավագնացություն

Հոդված 349. Թուրքիայի համար դեպի Միջերկրական ծովը եւ Էգեյան ծովը ազատ մուտք ապահովելու նպատակով նրան տրվում է տրանզիտի ազատություն Թուրքիայից անջատված տերիտորիաներում եւ նավահանգիստներում:

Տրանզիտի ազատությունը կտարածվի փոստային, հեռագրային եւ հեռախոսային ծառայություններին վրա:

Հոդված 351. Բաթումի նավահանգստի վրայով ազատ մուտք դեպի Սեւ ծով տրվում է Վրաստանին, Ադրբեջանին եւ Պարսկաստանին, ճիշտ այնպես, ինչպես եւ Հայաստանին: Մուտքի այս իրավունքը կիրառվի (սույն Պայմանագրի) 349-րդ հոդվածում նախատեսված պայմաններով:

Հոդված 352. (Սույն Պայմանագրի) 3-րդ մասի (Քաղաքական դրույթներ) 89-րդ հոդվածում նախատեսված որոշման պահպանմամբ Հայաստանին Տրապիզոնի նավահանգստի վրայով տրվում է ազատ մուտք դեպի Սեւ ծով. մուտքի իրավունքը կիրառվի 349-րդ հոդվածում նախատեսված պայմաններով:

Այս դեպքում Տրապիզոնի նավահանգստում Հայաստանին առավել, քանի որ ժամկետ չի սահմանված Ազգերի լիգայի կողմից, վարձակալության կհանձնվի մի տեղամաս, որը կդրվի 341–344-րդ հոդվածներում նախատեսված ազատ գոտիների ընդհանուր ռեժիմի տակ, եւ որը նախորոշված կլինի այդ պետությունից արտահանվող կամ ներմուծվող ապրանքների անմիջական տրանզիտի համար:

Նախորդ պարբերությունում նշված տեղամասի սահմանազատումը, նրա միակցումը գոյություն ունեցող երկաթուղիներին, նրա սարքավորումը, նրա շահագործման եղանակը եւ ընդհանրապես նրա օգտագործման բոլոր պայմանները, ներառյալ վարձավճարը, կսահմանվեն այն հանձնաժողովի կողմից, որը կազմված կլինի Հայաստանի մեկ պատվիրակից, Թուրքիայի մեկ պատվիրակից եւ Ազգերի լիգայի կողմից նշանակված մեկ պատվիրակից: Այս պայմանները կարող են նույն կարգով վերանայվել յուրաքանչյուր տասը տարին մեկ ::նգամ:

Օգոստոսի 7-ին Գերմանիայի Լյունեբուրգ քաղաքում աշխատանքը սկսեց Բունդեսվերի պահեստազորի կրճատումը: Թեեւ նման միջոցառումն ավանդական է, սակայն ներքական հավաքը խորհրդանշական է. 1995-ին Գերմանիայում ուժի մեջ մտավ զինված ուժերի նոր կոնցեպցիան:

Բունդեսվերը (Դաշնակցային Գերմանիայի զինված ուժերը) կազմավորվել է 1956-ին այն սկզբունքով, որ «անգամ ամենաազատ ժողովրդավարությունը կարող է ունենալ ռազմական պաշտպանության կարիք» եւ «միայն պաշտպանության պատրաստ երկիրն է իրականում անկախ»: Գերմանիայի Հիմնական օրենքը (Սահմանադրությունը) խասին ծառայությունը կարող է տեւել մինչեւ 15 տարի: Բունդեսվերի յուրաքանչյուր զինվոր (դա վերաբերում է նաեւ այլընտրանքային ծառայողին) կարող է բողոքարկել համապատասխան գերատեսչություններին, երբ գտնում է, որ իր հետ կոպիտ կամ անօրինական են վարվել: Ամեն նման դեպք քննվում է առանձին. երբ նման գործելակերպը չի ապահովվում, ապա բողոքի վերադասին սպասում են լուրջ անախորժություններ: Գերմանական Բունդեսթագը (խորհրդարանը) հիմնել է համապատասխան գերատեսչությունների ցանկ, որոնցում ներգրավված են նաեւ հայտնի խորհրդարանականները: Բունդեսթագի հավատարմատարները, որոնք զբաղվում են այդ հարտեղափոխվեց Բունդեսվեր պայմանագրային ծառայության: 1992-ին իրականացվեց Բունդեսվերի զինապարտների առաջին հավաքը Արեւելյան Գերմանիայի վեց երկրամասերում: Մինչեւ երկրի միացումը Գերմանիան պարտավորվել էր կրճատել զորքի քանակը. այժմ այն կազմում է շուրջ 370 հազար զինվոր, որոնցից 144 հազարը արտաժամկետային ծառայողներ են: Յուրաքանչյուր երրորդ ծառայող սպա է: 1995-ին ցամաքային զորքերը բաղկացած են 257 հազար զինվորից, ռազմաօդային եւ ռազմածովային ուժերը՝ համապատասխանաբար 83200 եւ 29000: Նախկին ԳԴՀ-ի տարածքից գերմանական կողմի ֆինանսական աջակցու1990-ի կեսերից նախատեսված է միավորել դաշտային եւ տարածքային ցամաքային զորքերը: Խաղաղ պայմաններում լրիվ անձնակազմը բաղկացած է լինելու լոկ սակավաթիվ, բայց շարժունակ զորամասերից (յուրաքանչյուրը 10-15 հազար զինվոր), մեծ է լինելու հաստիքային կադրային ծառայողների դերը:

Ժամկետային ծառայության անցնելուց հետո Գերմանիայում նախկին զինվորը չի դադարում զինապարտ լինելուց: Նա ցանկացած պահի կարող է կանչվել Բունդեսվեր, երբ նրա տարիքը, կախված զինվորական կատեգորիայից, չի գերազանցում 52-ը: Մարտական պատրաստականությունը պահպանելու նպատակով պահեստային զորքերը

Այժմ Բունդեսվերի բոլոր ոլորտներում կրճատումներ են

սիվ արգելում է այնպիսի զինավարժություններն ու գաղափարախոսությունը, որոնց բնույթը հարձակողական է: Բունդեսվերը ենթարկվում է կառավարությանը. զինված ուժերի գլխավոր հրամանատարը խաղաղ պայմաններում պաշտպանության նախարարն է, իսկ պատերազմական իրավիճակում՝ դաշնակցային կանցլերը: Բունդեսվերի կազմավորման հիմքում դրված է տղամարդկանց համընդհանուր զինապարտության օրենքը: Պատանին չափահաս դառնալուն պես (18 տարեկան) անցնելու է զինված ծառայության սահմանային զորքերում կամ քաղաքացիական պաշտպանության կառույցներում: Սահմանապահ զորքերում ընդգրկված են ցամաքային, ռազմաօդային եւ ռազմածովային ուժերը: Յուրաքանչյուր զորակոչիկ իրավունք ունի հրաժարվել զենք կրելու պարտականությունից, երբ դա հակասում է իր բարոյական սկզբունքներին: Նման դեպքում նա անցնում է այսպես կոչված այլընտրանքային ծառայության (ծերերի խնամք եւ այլն) որեւէ սոցիալական հաստատությունում: 15-ամսյա այլընտրանքային ծառայությունը փոխարինում է 12-ամսյա զինծառայությունը: Բացի այդ, Բունդեսվերը հենված է նաեւ (երբ ոչ մեծապես) կադրային եւ արտաժամկետային ծառայողների վրա, որոնք աշխատում են պայմանագրային հիմունքներով: Ներկայումս պայմանագրա-

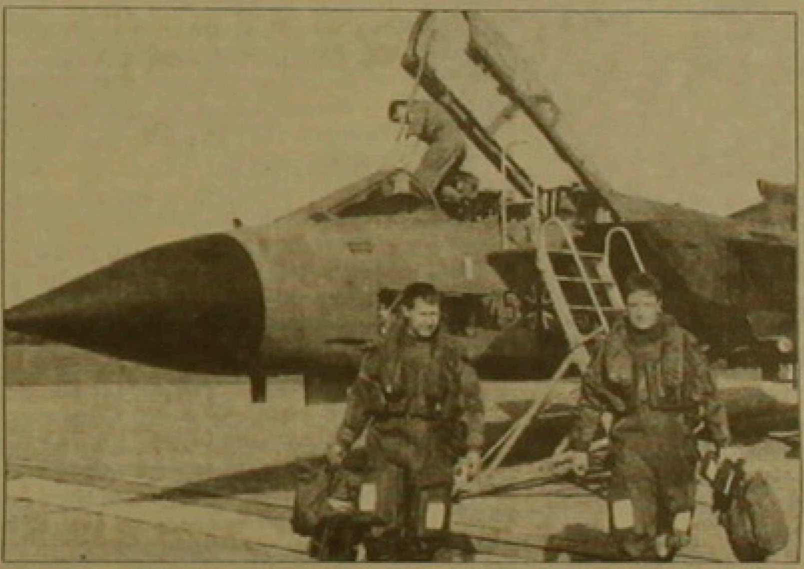

ցերով: Սպաները, որոնք իրենց թույլ են տալիս կոպիտ վերաբերմունք նորակոչիկների նկատմամբ, ենթարկվում են քրեական պատասխանատվության:

Կանայք ինքնակամ կարող են անցնել ծառայության բժշկական կամ ռազմանվագախմբային զորամասերում:

Մինչեւ 1990 թվականը Բունդեսվերի անձնակազմը 490 հազար զինվոր էր, ԳԴՀ-ի Ազգային ժողովրդական բանակը կազմված էր ավելի քան 170 հազար մարտիկներից: 1990-ի հոկտեմբերի 3-ին ԳԴՀ-ի բանակը ցրվեց. զինվորների մի մասը թյամբ Խորհրդային Միությունը 1991-ին սկսեց եւ 1994-ին ավարտեց շուրջ 340 հազար ռուս սպաների եւ զինվորների, ինչպես նաեւ նրանց ընտանիքների (ընդհանուր թիվը 580 հազար մարդ) դուրսբերումը: Արեւմտյան Գերմանիայում տեղաբաշխված ՆԱՏՕ-ի զինուժերը իրենց հերթին, ճիշտ է ավելի դանդաղ, այնուամենայնիվ նույնպես սկսեցին կրճատել եղած թվաքանակը: Այժմ Բունդեսվերի բոլոր ոլորտներում հարյուրավոր տանկեր եւ ինքնաթիռներ ներկայումս սոսկ մետաղաջարդոն են, ռազմանավերը բացառապես հանված են գործածությունից:

պարբերաբար մասնակցում են հավաքներին: Ներկայումս պահեստազորի թիվը Գերմանիայում կազմում է շուրջ 2.7 միլիոն: Հրավիրված կոնգրեսը, որը շարունակելու է աշխատանքը մինչեւ օգոստոսի 11-ը, նպատակ ունի մշակել եւ համապատասխան ատյաններին հանձնել ծրագրեր նախկին ծառայողների սոցիալական կյանքը էլ ավելի բարեկեցիկ դարձնելու կապակցությամբ: Կոնգրեսին առաջին անգամ է մասնակցում Ռուսաստանի Դաշնության պատվիրակությունը, որի անդամները Սանկտ Պետերբուրգի բնակչության զբաղվածության կոմիտեի փորձագետներ են: Խոսելով Բունդեսվերի մասին, նշենք, որ Գերմանիան լինելով ՆԱՏՕ-ի եւ ՄԱԿ-ի անդամ երկիր, իր զինուժերի ակտիվ մասնակցությունն է բերում ամենուր, որտեղ հարկ է պաշտպանել խաղաղ բնակչությանը բնական կամ արհեստական (ռազմական գործողությունների) աղետից: Մասնավորապես, 1988-ի Սպիտակի երկրաշարժից հետո Հայաստան ժամանած գերմանացի փրկարարները Բունդեսվերի ծառայողներ էին: Ներկայումս Դաշնակցային Գերմանիայի զինուժը աշխարհի առավել հզոր բանակներից է, որը սակայն սոսկ կոչված է հարկ եղած դեպքում դիմել պաշտպանական գործողությունների:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Կանգնեցվել է թմրանյութերի թափանցումը Իրան

Օգոստոսի սկզբին 48 ժամվա ընթացքում 3122 կգ թմրանյութ է բռնագրավվել Իրանի Սիստան-Բելուջիստան նահանգի Միրժավե, Մեջիդաբ եւ Սարբազ շրջաններում, հաղորդում է ԻՌՆԱ լրատու գործակալությունը «Թեհրան թայմզ» թերթում: Օրինապաշտպան ուժերի բրիգադիր, գեներալ Ժարդկին հայտնել է, որ իր հրամանատարության տակ գտնվող զինվորները ձերբակալել են Պակիստանից Իրան թմրանյութերի տեղափոխմամբ զբաղվող հրոսակախմբի 9 զինված անդամների, սպանվել նրանցից 11 ոչ, մի քանի հոգ հոգան, Արաբական Միացյալ Էմիրություններին պատկանող երկու համարանիշով, մեկ ավտոմեքենա եւ մեծ քանակությամբ հեղինակային զենք: Մաշհադից (Խորասանի նահանգ) ստացված մեկ այլ գեկուցագիր հայտնում է, որ տեղի օրինապաշտպան մարմինները Թորբաթ Ժամ, Ֆարիման, Թորբաթ Հեյդերիե, Քաշմար եւ Մաշհադ շրջաններում բռնագրավել են 436 կգ ափիոն եւ հաշիշ, հրոսակախմբի անդամների հետ փոխհրաձգության ընթացքում սպանելով մեկին եւ ձերբակալելով հինգ ուրիշների:

«Թուրքական ռազմօդանավերը Բեխայից մինչեւ Բոսնիա»

Հուլիսի 24-ին Թուրքիայի Մյուրթեդ քաղաքի Ակընջըի ռազմաօդային հենակայանում տեղի ունեցավ ԱՄՆ-ին պատվիրված 7 տանկեր օդանավերից 2-ի փորձարկման հանդիսավոր արարողությունը: Արարողությանը ներկա էին նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը, վարչապետ Թանսու Չիլլերը, գլխավոր շտաբի պետ գեներալ Իսմայիլ Հաքքը Քարադայըն, Ազգային պաշտպանության նախարար Մեհմեդ Գյոլհանը, ռազմաօդային ուժերի գլխավոր հրամանատար, գեներալ Հալիս Բուրհանը եւ բարձրաստիճան այլ անձինք:

Թուրքական մամուլը տանկեր օդանավերի ստացման ու փորձարկման փաստին մեծ ուշադրություն նվիրեց: Այդ կապակցությամբ «Հյուրրիյեթ» օրաթերթում տպագրված «Թուրքական մարտական օդանավերը Բեխայից մինչեւ Բոսնիա» վերնագիրը կրող հոդվածում կարդում ենք. «Թուրքիայի ռազմաօդային ուժերի հրամանատարությունը ԱՄՆ-ից ստացավ նախօրոք պատվիրված յոթ տանկեր օդանավերից երկուսը: Մինչ այդ ռազմաօդային ուժերի հրամանատարությունը վարձել էր 135R մակնիշի մի քանի օդանավեր, որը միաժամանակ բարձրացրեց օդուժի հզորությունը: Նոր

ստացված տանկեր օդանավերի շնորհիվ F-16 եւ F-4 ռմբակոծիչները անվայրէջք կարող են թռչել մինչեւ Աֆրիկա: Օդում լիցքավորվելու շնորհիվ F-16 օդանավերի թռիչքի հեռավորությունը կարող է կրկնապատկվել եւ նույնիսկ եռապատկվել՝ 600 կմ-ից հասնելով մինչեւ 2000 կմ-ի: ԱՄՆ-ից հետո Թուրքիան դարձավ KC 135 R մակնիշի օդանավեր ունեցող երկրորդ երկիրը:

Այս նախագծի ընդունումը ու իրագործումը կառավարության եւ պաշտպանության նախարարության ու գլխավոր շտաբի միջեւ զգալի վեճերի ու տարակարծությունների պատճառ դարձավ: Ամբողջ հարցն այն է, որ Ֆրանսիայի եւ Իսրայելի առաջարկած 20 միլիոն դոլլարի փոխարեն Թուրքիան նախընտրեց ամերիկյան «Բոինգ» ֆիրմայի 41,7 միլիոն դոլլարի նախագիծը: 296,6 միլիոն դոլլար արժողության յոթ օդանավերի հետ մեկտեղ «Բոինգը» Թուրքիային կտա ջրու պահեստային շարժիչ եւ այլ պահեստամասեր: Բացի դրանից, F-16 եւ F-4 մարտական օդանավերի թռիչքի հեռավորությունը կարող է կրկնապատկվել եւ եռապատկվել: Տեխնիկական առումով թուրքական օդանավերը անվայրէջք կարող են թռչել Բոսնիա Հերցեգովինայից մինչեւ Իրան, Եգիպտոսից մինչեւ Ռուսաստան եւ Արեւելյան Կովկաս: Այդ օդանավերը Էգեյանի ռազմաօդային հենակայաններից օդ բարձրանալով կարող են մասնակցել Հյուսիսային Իրաքում իրականացվող ռազմական գործողություններին: Նրանք անհրաժեշտության դեպքում կարող են հարվածել Բեխայի հույսին:

Սակայն, ինչպես արդեն տեղեկացրել է «Ազգը», Թուրքիան այդ ինքնաթիռները կարող է օգտագործել միայն ԱՄՆ-ի թույլտվությամբ եւ ՆԱՏՕ-ի ու ԱՄՆ-ի վավերացրած գործողություններում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

– Երկար ժամանակ է, մեր երգահանից դուրս ես: Ի՞նչ ես անում Դամասկոսում:

– Սկսենք նրանից, որ 2 տարի աշխատում էի Բեյրութում: Համերգային այցս Լիբանան երկարեց, պայմանագրով աշխատեցինք նախապատրաստված միջավայրում «Էկոլ օտելում», «Շեմիրամում», հետո ավելի «ջազային» մթնոլորտում «Բլյու նոր» և «Հայ հեր», «Բի ֆլատ» ջազ ակումբներում:

– Ո՞ւմ հետ էիր աշխատում:

– Որևէ բան չի՞ փոխվել:

– Մի լավ բան բերեա նկատելի է, իրար հանդեպ հարգանքը, իրար գնահատելն ավելացել են:

– Ստեղծագործողի, կատարողի ու վիճակի մեջ, ըստ ենք, փոփոխություն կա՞:

– Երևի: Պրոֆեսիոնալությունն աճել է, հասունություն կա: Օրը 4 ժամ գործիքի հետ շփումը շատ բան է հըլում:

– Կարելի՞ է ասել, թե Լիբանանում, Սիրիայում ունկնդրի ականջը կրթել ես, ճաշակը զարգացրել:

բաունը» խոսակցական ակումբ է, որտեղ ունկնդիրը քիչ է, կարող են որևէ հեռուն խմելով խոսական երաժշտություն լսել, ինչի համար, որ գալիս են:

– «Դառն բրաունում» մինչև չորսը նվագում ես:

– Ինչ կա որ, հոգնել ասածը դեռ չեմ հասկանում:

– Իսկ հանդիսատե՞սը:

– Ժամը 24-ին մեր ժամը լրացավ և 3-րդ «սեթի» ժամանակ հարցի շտանակն՞մ: Ասացին այո: Բավական մարդիկ մնացին:

«Չորս ամսից կլինեմ ձեզ հետ»

Երևանցի դաշնակահար, կոմպոզիտոր 27-ամյա Վահագն Հայրապետյանը սովորել է Կոմիտասի կոնսերվատորիայում: Նա ծանոթ անուն է հայ` հատկապես ջազի սիրահար ունկնդրին (միջազգային բազմաթիվ փառատոնների դափնեկիր է), որը նրան 1991-ի մարտից անհամբեր սպասում է դաշնամուրի մոտ տեսնել: Վահագնը 3 համերգով արդեն ներկայացել է «Դառն բրաունի» ջազ ակումբի ունկնդրին, իսկ այսօր, ժամը 20-ին, պատրաստվում է վերջին համերգը տալ:

– Սկզբից նոր` ջութակահար Կարո Հայրապետյանի հետ էի աշխատում, հետո մենակ: Նա ավելի շատ ջազի ոգին ընկալեց, ես իր, չնայած երբեմն իրար հետ համերգներ տալիս էինք: 2 տարի աշխատելուց հետո մեկնեցինք Հալեպ, մնացինք 9 ամիս: «Ամիր պալաս» հյուրանոցում բացվեց «Քորոն ֆլաթը» ինձ համար շատ հետաքրքիր մի տեղ: Ամեն չորեքշաբթի մենահամերգով հանդես էի գալիս այնտեղ:

– Ի՞նչ էիր հնչեցնում:

– Ամեն ինչ` թե դասական, թե մոդեռն, թե սեփական ստեղծագործություններս:

– Գնահատվո՞ւմ էր:

– Պատկերացրեք այո: Արաբ հասարակությունը ջազին մի քիչ ուրիշ անկյունից է նայում, ոչ այնքան վատ, որքան անգիտակ չիմացողի:

– Հայաստանում ավելի՞ գրագետ ունկնդիր կա:

– Անկասկած:

– Ինչո՞վ ես դա բացատրում:

– Շատ պարզ` Արևելքի ժողովուրդն ավելի ուշ գրավվելու ժամանակ չունի: Առավել գրավելը հետո է գալիս նրան ավելի արժեքներին հետևել, զիրֆ կարդալ: Իսկ համերգներում գնահատվում էին իրենց հարազատի, ինչքան երաժշտությունը գրավում էր, բայց թե ինչն է հրապարակի, դժվարանում են բացատրել:

– Հիմա նույնը մեզ չի՞ սպառնում:

– Ոչ: Երևի, նաև առաջին օրը համերգ տվեցի «Դառն բրաունում» ու տեսա, թե ինչ ունկնդիր կա: Մարդիկ, որոնք ոչ միայն տեղյակ են, թե ինչ կա աշխարհում, այլև զգում են ու ամենանուրբ նոտան: Հետո տեսնում ես, թե այդ պատճառ նոտան ինչպես է մտնում նրանց միջ ու ինչ բողնում:

– Հաճելի՞ էր ակումբի մթնոլորտը:

– Շատ: Կարոտել էի, ու զարմանալի բան ինձ թվաց, թե այստեղից բացակա չեմ եղել:

– Անհամեստություն չլինի, նրանց համար երևաց մի կես, որտեղից կարող են, ինչպես ասում են, հաշվել:

Միջակ երաժիշտներ շատ կան այնտեղ: Տաղանդավոր մարդիկ էլ չեն պակասում, բայց խնդիրը ուրիշ է` գիտեն, որ երաժիշտը տան պահել չի կարող: Թմբկահարն ավելի շատ բժշկության կամ ոսկերչության է նվիրված, քան գործիքին: Կիսատ վիճակում են: Պրոֆեսիոնալը պետք է ամբողջովին նվիրված լինի այն գործին, որ անում է:

– Գնալուց հետո համոզվեցիր, որ Հայաստանում շա՞տ են ջազի պրոֆեսիոնալները:

– Այո, և շատ ուրախ եմ, որ նրանք վերջապես հավաքվել են մի ակումբում «Դառն բրաունում» և կարող են ազատ ջազ նվագել: Այսինքն հարսանիքում նվագելով տան պահելը ջազ նվագողի համար հեռու հիշողություն է դառնում:

– Շատերի համար ակումբ հաճախելը բանկ հաճույք է, և ջազի սիրահարը հաճախ ծեզ լսելու հնարավորությունը չունի:

– Աշխարհի բոլոր տեղերում ջազ ակումբներ, որտեղ կենդանի երաժշտություն կա, շատ բանկ են: «Դառն

– 88-ին Ամերիկայում, Ֆրանսիայում էլ եղար: Ինչ խորը չզգացի՞ր: Գնահատականները, ընդունելությունը ինչ՞ւմ էին:

– Խորը չէի, բայց այստեղի չափ ջերմություն չեմ զգացել: Երևի նրանից էր, որ շատ երիտասարդ էի, մի քիչ ուրիշ էի նվագում: Երբ հիշում եմ, այդ ժամանակ Երևանի Կամերային տանն էլ դահլիճը լեփ-լեցուն 3 համերգ տվեցինք:

– Փոփոխություն նկատեցի՞ր Կամերայինի և «Դառն բրաունի» ունկնդրի միջև:

– Հայ ունկնդիրը փոխվել է, ականջն ավելի գրագետ է դարձել:

– Ինչո՞վ ես բացատրում, մեր երաժիշտների պատրաստվածությա՞մբ, թե՞ դրսի ձայնագրությունների ազդեցությամբ:

– Երկուսով, նաև մեր այսօրվա «բաց» կյանքով: Ամերիկյան համալսարանի, դեսպանատների, զանազան ներկայացուցչությունների, գրասենյակների Հայաստանում ներկայությամբ, որ անմիջական շփում է ստեղծում: Երբ ամերիկացին այսօր գալիս է «Դառն բրաուն» ջազ լսելու, այստեղի ունկնդրի համար «բարձրանալու վիճակ» է ներքաղում: Հետո ինֆորմացիայի առատություն կա: Մի խոսքով` մեր ջազ սիրողի հասարակությունը մեծ վերելք է ապրում: Ժամանակին այստեղ ջազ համերգների գնալը ավելի ձևական բնույթ էր կրում: Իսկ մենք մի ձայնապնակ ճարելու համար հազարումի դուռ էինք հաղթահարում: Հիմա դա չկա: Ես մոտ 500 կոմպակտ, լազերային սկավառակ, 5 տարվա կուտակված նյութ եմ բերել, որ պիտի բաժանեմ:

– Ի՞նչ ծրագիր ունես:

– Պայմանագրի համաձայն, օգոստոսի 13-ին պիտի վերադառնամ Դամասկոս աշխատելու: Իսկ Երևանում հասկացա, որ կարող եմ վերադառնալ ու 4 ամսից կլինեմ ձեզ հետ:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎԱՆԵՓՅԱՆ

ԿԱՊԵՐ

Կիպրոսում մեր ներկայությունը ապահոված է

Հայաստանցիները Աֆրոդիտեի հայրենիքից սովորելու շատ բան ունեն

«Հայաստան-Կիպրոս» ընկերության նախագահ Արա Երնջակյանը 3 օր առաջ է վերադարձել Կիպրոսից: Հունիսի 28-ին արտասահմանյան երկրների հետ բարեկամության և մշակութային կապի հայկական ընկերությունում ստեղծված «Հայաստան-Կիպրոս» արդեն գործնական քայլեր է անում, նախագահ Երնջակյանի Կիպրոս այցելության նպատակն էր «Կիպրոս-Հայաստան» ընկերության հիմնումը:

«Կիպրական կողմը լուրջ վերաբերմունք ունի 2 ընկերությունների աշխատանքի հանդեպ, ապացույց` «Կիպրոս-Հայաստան» ընկերության մեջ ընդգրկված տեղի ճանաչված և հարգված մարդիկ` Լառնակայի քաղաքագլուխը, կիպրական խորհրդարանում հայ համայնքի ներկայացուցիչ Արամ Գալաջյանը, ճանաչված մտավորականներ», պատմում է Արա Երնջակյանը և ավելացնում, որ Կիպրոսում հայերի և Հայաստանի հանդեպ ոչ միայն մեծ հետաքրքրություն կա, նույն ճակատագիրն ունեցողի հոգեբանությամբ` ջերմ, սիրալիր վերաբերմունք, այլև մշակութային, տնտեսական կայուն համագործակցության պատրաստակամություն: Վերջերս բավականաչափ ռեկլամվող Երևան-Լառնակա օդային կապը հայաստանցիներից շատերին է հնարավորություն ընձեռել լինելու Կիպրոս կղզում և վայելելու տեղի ոչ բանկ հանգստի հաճույքը: 2 ժամանոց ոչ երկար օդային ուղին, 10-օրյա հանգիստը ծովափին, բարետես հյուրանոցը, 1 անգամյա ծաշը 600 դոլլար են կազմում: Աշխարհի տարբեր անկյուններից այստեղ իրենց հանգիստն են անցկացնում աղմուկից հոգնած մարդիկ: Հայտնի է, որ Կիպրոսն ապրում է զբոսաշրջությունից ստացված եկամուտով, նաև հյուրանոցային գործին, բանկային համակարգին, օֆշորային առևտրին իրապես տիրապետելու շնորհիվ: Պարոն Երնջակյանի ասելով, Կիպրոսի հետ համագործակցության ճիշտ մշակված դաշտից կարող են օգտվել հայ բիզնեսմենները, որոնց համար գոնե զբոսաշրջության հարցում Հայաստանի գեղատեսիլ բնությունը հնարավորություն տալիս է: Ինչ վերաբերում է մշակութային կապերին, ապա նոյեմբերին իրականություն կդառնա առաջին ծեռնարկը. «Հայաստան-Կիպրոս» և «Կիպրոս-Հայաստան» ընկերությունների համատեղ աշխատանքի շնորհիվ Հայաստանի մշակույթի օրեր կկազմակերպվեն Կիպրոսում: Մշակութային օրերի շրջանակներում հանդես կգա Կամերային թատրոնը 4 բեմադրություններով` «Պարոնայք, ամեն ինչ կործանվում է...» և «Կաբարեն» կներկայացվեն անգլերենով, իսկ «Նազարը» և «Ներոնը» կուղեկցվեն համաժամանակյա թարգմանությամբ: Կբացվի հայ նկարիչների ցուցահանդեսը, որում ընդգրկված կլինեն հիմնականում Կամերայինի Fe պատկերասրահում ցուցադրված նկարիչների աշխատանքները: Հայ կինոարվեստը կներկայացնեն երիտասարդ ուժերը և չի բացառվում, որ նրանք դարձյալ Fe ստուդիայից լինեն: Մեր հարցին, թե արդյո՞ք Կամերային թատրոնը չի հավակնում Հայաստանի մշակույթը մեն-մենակ իր ուսերին տանել, ընկերության նախագահը` Կամերայինի գեղարվեստական ղեկավար Արա Երնջակյանը, ուրիշ կերպ փորձեց բացատրել` կանխելով բնական երկրորդ հարցը` սեփական գործը գովազդելու առիթ չէ՞ սա: «Նախ զարմանալի կլիներ, որ առաջին ծեռնարկը ուրիշ թատրոն ներկայացներ, հետո մի ֆինանսական խնդիր էլ կա: Մեր թատրոնի 8-10 հոգանոց կազմը կարող է բվարկածս բոլոր ծեռնարկները կազմակերպել, նաև` ջազ հնչեցնել»: Այսինքն` եթե գումար լինի, հայ մշակույթը Կամերային թատրոնից բացի, ուրիշներն էլ կարող են ներկայացնել, իսկ եթե վերոհիշյալ առաջին ծեռնարկը շահույթ բերի, այլևս կասկած չկա` Կիպրոս կղզին հայ արվեստագետներից շատերին առիթ կունենա դիմավորելու: Արա Երնջակյանի ասելով, դրանից հետո ծրագրված է անցկացնել նաև Կիպրոսի օրեր Հայաստանում:

Ա. Հ.

«Նորք»` Իջևանյան բեմում

Իջևանում հյուրախաղերով հանդես է գալիս Երևանի «Նորք» երիտասարդական թատրոնը: Թե քաղաքում, թե գյուղերում թատերասերները ջերմորեն ընդունեցին Հրանտ Մաթևոսյանի «Մեծ աշխարհի մեր անկյունը» պիեսի բեմականացումը, որն իրականացրել է թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար, ՀՀ պետական մրցանակի դափնեկիր Արտաշես Հովհաննիսյանը: Գլխավոր դերակատարները կարողացան հանդիսատեսին ցույց տալ մոռացվող ու անհետացող մի ամբողջ աշխարհ, որով էլ բնութագրվում է հեղինակի, ռեժիսորի և դերասանների ըմբռնողականության միասնությունը:

Արմենպրես

ԵՐԵՎԱՆ

Իսկ Հրաչյա Ներսիսյանը 100 տարեկան է

Մինչև նոյեմբերի 25-ը Հրաչյա Ներսիսյան մեծությանը նվիրված հուշ-երեկոներ, հուսանք, էլի կլինեն, պարոնայք նախարարների, կառավարության` ականջները երևի կհասնի Արմեն Խոսրովյանի «ուղերձը»` «Բարի եղեք, դռները բացել Նորին մեծություն Հրաչյա Ներսիսյանի առջև»: Ծաղ ծաղ բալիք փառաշուքներով հանդիսավոր բեմեր նրա լուսանկարը կկրեն իրենց վրա, իսկ ամբիոնից ամենատարբեր բառեր կգլորվեն` Հրաչյային «նվիրված» ու նրա հետ կապ չունեցող: Արտասահմանյան երկրների հետ բարեկամության և մշակութային կապի հայկական ընկերության և թատերական գործիչների միության համատեղ` արշիսի 100 ամյակին նվիրված երեկոյա միջոցառումը մարդկանց երկու տեսակ էր հավաքել` Հրաչյային տեսած, նրա ընչյառությանը, «մոտ բարեկամներին» շարժումներին ականատես, կարոտյս այցերի «հակինք արցունքը» տեսած, նրա հետ «նախշեռում», ռեստորանում եղած ժամանակակիցներին (Հենրիկ Իգիթյան, Մարգարիտա Յախոնտովա, Արմեն Խոսրովյան, Գևորգ Աբաջյան), որոնց բարի հիշողության մեջ դեռ ապրում է, որ Հրաչյա Ներսիսյան մեծությունը իրենց առաջ է հրել, և նրա ուղերծից դուրս գոյող «անհայտ սերնդին»: Նախասրահում «Պեպոն» էր

ցուցադրվում, իսկ փախանակների վրա Ներսիսյան չխամրող ասեղի` դերի մեջ ու նաև դրանից դուրս ապրած պահերն էին լուսանկար դարձել: Ճիշտ է, կիսատ բան կա մեր` «անհայտ սերնդից» ե կածներիս մեջ, որովհետև ֆիլմից ֆիլմերով, լուսանկարներով, հաճախ նաև` կարդալով ենք հաղորդ դարձել մեծն Հրաչյային, Փափազին (շարքը երկար է), բայց մեզ երբեք թե մերը չէ: Թող Գևորգ Աբաջյանի «Կանգ առ, ակնթարթ» հրատարակության պատրաստ գիրքը Փափազյան Ներսիսյան հրաշք ակնթարթները մեզ համար էլ նրանց կենդանացնող էջերի նոր շարք կազմի, բայց դրանից «մեր ժամանակների թատրոնի փակված դռները» կբացվե՞ն: Կամ երկրի տերը կսկսի՞ տիրոջ նման հայ մշակույթի ու մանավանդ թատրոնի «ծաղիկները» խնամել: Միգուցե սխալվում ենք, բայց մեր գրական, հոբելյանական երեկոները, որ ակներև տարբերվում են նախկին «օսլայած» երեկոներից, նույն հաճախ դեսից դենից հիշողությունների, հոգոցների, տրտունջների թելի վրա են շարվում: Միգուցե Հենրիկ Իգիթյանի բառերով ասած` «մեր ազգի կաշառը հրո՞ւ մահացել է»:

Հ.Գ.- Նյութի մեջ չակերտված բառերի առաջ գոյությունը երեկոյին ներկա հեղինակների խոսքը չաղավաղելու մի տարբեր է:

«ՍԱՆՏՈՒՐՍ»
Ֆիրման առաջարկում է
10 ԱՆՄՈՌԱՆԱԼԻ ՕՐ ԿԻՊՐՈՍՈՒՄ
Բուլղարական «ՍԱՆՏՈՒՐՍ» ֆիրման յուրաքանչյուր 10 օրը մեկ կազմակերպում է ուղիղ թռիչք
ԵՐԵՎԱՆ - ԼԱՌՆԱԿԱ (Կիպրոս):
Զբոսաշրջիկների խմբերը արդեն ճանապարհում են արևաշող Կիպրոս կղզում
Առաջիկա թռիչքները` օգոստոսի 15, 24-ին:
Բարձրակարգ հյուրանոց (ծովից 100մ հեռավորության վրա)
Երկտեղանոց համարներ (հեռախոս, հեռուստացույց, սառնարան, լոռհանոց)
3-օրյա էքսկուրսիա (ցանկացողների համար) ՊՈՐՏ - ՍԱՅԻԴ (Եգիպտոս) և ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ կիպրական օվկիանոսային «Արլանտե» ջերմանավով:
Ուղեգրի արժեքը $460 + 96.000 դր.
Ֆիրման առաջարկում է նաև 2-շաբաթյա հանգիստ Բուլղարիայի «Զոլոտիե Պեսկի» ծովափում ($320 + 120.600դր.)
և մասնավոր վիլլաներ Նեսեբր առողջարանում ($420):
Վճարումը` համարժեք դրամով, կանխիկ կամ փոխանցումով
«ԱՆԻ» հյուրանոց, 512, 523, 530 սենյակ (ՌԻՅՈՒՏ ֆիրմայի գրասենյակ)
Հ.Պարոնյանի փ. 1 (Զկան խանութի դիմաց) և Ղ. Փարպեցու 22 (նախկին Ղուկասյան)
Հեռ. 52-42-65, 59-45-12, 53-15-00, 59-45-23, 56-51-08

digitised by A.R.A.R.@

ՈՒԵՖԱ

«Շիրակի» հաղթող նորամուտը եվրոպական մրցասպարեզ

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Գյումրիի «Շիրակը» որպես Հանրապետության չեմպիոն, ինչպես հայտնի է, ընդգրկված է ոչ թե Չեմպիոնների լիգայի, այլ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում: Ընդ որում, մեր թիմը պայքարը սկսել է ընտրական փուլից: «Շիրակը» Լեհաստանի «Զագլեմբիե» թիմի հետ առաջին հանդիպումը անցկացրեց Լյուբլինում: Հանրապետական ֆեդերացիայից ստացված կցկտուր տեղեկությունների համաձայն, շիրակցիները վերելքով են հանդես եկել եւ նույնիսկ հնարավորություններ ունեին հաղթելու: Դարպասը գրավելու առիթ է բաց թողել թիմի առաջատարներից Արթուր Պետրոսյանը: Երկրորդ խաղակեսում երկու զգուշացում ստանալու պատճառով դաշտից հեռացվել է պաշտպան Հակոբ Արսոյանը: Չնայած «Շիրակը» մնացել է 10 ֆուտբոլիստներով, սակայն հանդես է եկել արժանապատիվ ձեւով եւ հասել է ոչ-ոքի արդյունքի (0-0), որը պատասխան խաղից առաջ լավ հեռանկար է բացում հաջողությամբ հաղթահարելու ընտրական փուլը եւ դուրս գալու 1/32-րդ եզրափակիչ: Հիշեցնենք, որ «Զագլեմբիեի» հետ պատասխան խաղը նախատեսված է օգոստոսի 22-ին եւ տեղի է ունենալու Երեւանի «Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտում: Հերթական անգամ ցավով նշենք, որ արհամարհվում է լրատվական ծառայությունը: Ցանկացած գործում, ինչպես ֆուտբոլում, պրոպագանդան առաջնային է: Իսկ առանց լրատվության աղբյուրների, հեռուստատեսության ու ռադիոյի գործն անիմաստ է: Ֆուտբոլը մասսաների համար է, եւ նրա պրոպագանդան ու գովազդը պետք է պահվի ամենաբարձր մակարդակով: «Շիրակը» Լեհաստանում ավարտելով հանդիպումը, անմիջապես ռազմ չվերթով երեկ վերադարձել է հայրենիք: Ցավոք, մեզ չհաջողվեց կապվել խաղին ներկա գտնվածներից որեւէ մեկի հետ եւ իմանալ մանրամասները: Գյումրիի հետ հեռախոսով կապվելու բոլոր փորձերը ապարդյուն էին: Այդպիսին է այսօր իրականությունը: Համաձայնեք, Լեհաստանի հետ ավելի հեշտ կապվեինք եւ հասնեինք մեր նպատակին: Մենք երազում ենք, որ կգա ժամանակ, երբ մենք էլ կապրենք նորմալ պայմաններում: Ինչեւէ, նրանք, ովքեր պատասխանատու են մեր ֆուտբոլի համար, պետք է աչքաթող չանեն մամուլի ծառայությունը: Այդպես հույսը դնել առանձին հեռագրական գործակալությունների վրա, անիմաստ է, քանի որ նրանց կցկտուր, հաճախ էլ սխալ տեղեկությունները չեն կարող ծառայել նպատակին:

Այսօր Երեւանի «Արարատը» իր հերթին Լեհաստանում Եվրոպական երկրների գավաթակիրների գավաթի խաղարկության ընտրական փուլի առաջին հանդիպումն է անցկացնելու Կատովիցե քաղաքի ԳԿՍ թիմի հետ:

ՇԱԽՄԱՏ

Գրոսմայստերական մենամարտ

Հայաստանի Հանրապետության շախմատի տղամարդկանց բարձրագույն խմբի 55-րդ առաջնության 4-րդ տուրում խաղացված հանդիպումների մեծ մասնությունն ավարտվեց ոչ-ոքի: Դրանցից մեկը՝ Լպուտյան-Մինասյան մրցամարտը ամբողջ երեկոյի ընթացքում լարվածության մեջ պահեց հանդիսականներին: Այդ խաղում կար շախմատին հատուկ ամեն ինչ՝ սպիտակների սպառնալից գրոհ սեւերի արքայի վրա, զոհաբերություններ, ուժեղ ցեյտնոտ, դիրքի եւ ռակի կրկնություն, որը ի վերջո բերեց ոչ-ոքի արդյունքի: «Ափսոս, որ գոնե 10 րոպե չմնաց դիրքը ինչպես հարկն է ուսումնասիրելու համար», խաղից հետո հայտարարեց գրոսմայստեր Սմբատ Լպուտյանը: Հանդիսականների մոտ հսկայական հետաքրքրություն առաջացրեց նաեւ խաղացված այդ պարտիայի վերլուծությունը: Նրանք անմիջապես շրջափակման մեջ առան մասնակիցների սենյակը եւ կարծես ամբողջ դահլիճը խիտ օղակի մեջ առնելով գրոսմայստերներին, լռությամբ հետեւում էր ուշագրավ այն տարբերակներին, որոնք մնացին վարագույրի հետեւում: Հանդիպումն իրոք արժանի էր շախմատային մեծ վարպետներին:

Չորրորդ տուրում ոչ-ոքի ավարտվեցին նաեւ Աշոտ Անաստասյան-Արա Մինասյան, Արշակ Պետրոսյան-Կարեն Ասրյան, Մելիքսեթ Խաչիյան-Տիգրան Նալբանդյան, Նորայր Քալանթարյան-Վիգեն Միրումյան հանդիպումները: Միայն գրոսմայստեր Վլադիմիր Հակոբյանը առավելության հասավ միջազգային վարպետ Արսեն Եղիազարյանի նկատմամբ եւ միավորներով հավասարվեց մինչ այդ մրցաշարային աղյուսակը գլխավորող Աշոտ Անաստասյան, Արտաշես Մինասյան գրոսմայստերական երկյակին: Այժմ վերոհիշյալ երեք շախմատիստները ունեն երեքական միավոր: Սմբատ Լպուտյանը, Տիգրան Նալբանդյանը եւ Նորայր Քալանթարյանը առաջատարներին զիջում են կեսական միավորով:

Սնարք

Էլինա Դանիելյանը՝ տղամարդու դեմ

Շախմատի տղամարդկանց Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն խմբի առաջնության չորրորդ օրը Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատիստի կենտրոնական տան բեմում, որտեղ անցկացվում են առաջնության հանդիպումները, հայտնվեց շախմատային եւս մեկ սեղան: Նրա շուրջը նստեցին կանանց Հայաստանի հավաքականի առաջատար, աշխարհի աղջիկների չեմպիոն Էլինա Դանիելյանը, որը Մոսկվայում տեղի ունեցած շախմատի համաշխարհային օլիմպիադայում իր փայլուն խաղով նվաճել էր միջազգային գրոսմայստերի կոչումը, եւ հանրապետության կանանց հավաքականի գլխավոր մարզիչ, միջազգային վարպետ Էդուարդ Մնացականյանը: Նրանց միջեւ մրցախաղը բաղկացած է վեց պարտիայից: Առաջինում Էլինան խաղալով սեւերով, Կարո-Կաննի պաշտպանության հայտնի տարբերակում սկզբնախաղից հետո ստացավ փոքր ինչ ճնշված դրություն: Ակտիվ հակախաղ ստանալու համար նա համարձակորեն առաջ մղեց արքայական թեւի եզրային զինվորը, իր արքային թողնելով կենտրոնում: Հետո էլինան զոհաբերեց այդ զինվորը եւ արքան տեղափոխեց խաղատախտակի եզրը, բայց օգուտ չստացավ: Սպիտակների ֆիգուրները աստիճանաբար գրավեցին առանցքային դիրքեր: Մնացականյանը բացուղու ժամանակավոր զոհաբերությամբ ի վերջո երկու զինվորի առավելություն ստացավ, որն էլ նավակային վերջնախաղում հաղթանակ բերեց նրան: Ինչպես Սնարքի թղթակցին ասաց Էդուարդ Մնացականյանը, մրցամարտը հնարավորություն կտա պատանի շախմատիստուհուն նախապատրաստվել սեպտեմբերին կայանալիք կանանց աշխարհի առաջնության միջփնջային մրցաշարին: Տեղին է վերհիշել աշխարհի առաջնության կրկնակի հավակնորդուհի Նանա Ալեքսանդրիայի խոսքերը. «Էլինան շախմատում մեծ հնարավորություններ ունի, եւ նրան պետք է հաճախ հանդես գալ մրցումներում»:

Սնարք

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ստոիչկովը դարձյալ լավագույնն է

ԱՄՆ-ի Նյու Ջերսի քաղաքում տեղի ունեցած ֆուտբոլի միջազգային մրցաշարում առաջին տեղ գրավեց Իտալիայի «Պարման», որը եզրափակիչում 3-1 հաշվով հաղթեց Արգենտինայի «Բոկա Խունիորս» թիմին: Կիսաեզրափակիչում «Պարման» 2-1 հաշվով առավելության էր հասել ԱՄՆ հավաքականի նկատմամբ: Մրցաշարի լավագույն խաղացողներ ճանաչվեցին երկու հարձակվողներ՝ բուլղարացի Խրիստո Ստոիչկովը, որը նոր մրցաշրջանից առաջ է «Բարսելոնից» տեղափոխվել «Պարմա», եւ Շվեդիայի հավաքականի հարձակվող Թոմաս Բրոլինը, որը նույնպես հանդես է գալիս «Պարմայում»:

Ինչպես տեղեկացնում է Արմենպրես գործակալությունը, Ստոիչկովը վերջերս իտալացի լրագրողներին տված հարցազրույցում անսպասելի հայտարարություններ է արել:

Անվանի հարձակվողը, ինչպես եւ նախկինում, քննադատել է «Բարսելոնի» գլխավոր մարզիչ Յոհան Կրոյֆին, ասելով, որ նա Իսպանիայում անցկացրած վերջին վեց ամիսներին փաստորեն իրեն փառքի նոխազ էր դարձրել, հայտարարելով, իբր գոլ չխփող Ստոիչկովը «Բարսելոնին» պետք չէ: Կրոյֆի հետ վատ հարաբերությունները ստիպեցին խրիստոյին հեռանալ «Բարսելոնից»: Այնուամենայնիվ Ստոիչկովը հիասթափ չէ: Նա գտնում է, որ հենց Կրոյֆն իրեն աստղ դարձրեց, եւ իր հիշողության մեջ կմնա որպես գերազանց մասնագետ ու մարզիչ: Ստոիչկովն ավելացրեց, որ վերջին վեց

ամիսները չեն կարող խանգարել իրեն հիշելու «Բարսելոնում» անցկացրած լավ տարիները:

Ինչպես նշում է անգլիական մարզական մամուլը, այս հարցազրույցով Ստոիչկովը հաշտության ձեռք է մեկնում Կրոյֆին եւ կասկած չկա, որ հոլանդացին կընդունի այն:

Արմենպրես

ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶՈՒԹՅՈՒՆ

Նախարարը՝ ֆեդերացիայի նախագահ

Երեկ տեղի ունեցավ սպորտային եւ գեղարվեստական մարմնամարզության հանրապետական արտահերթ կոնֆերանսը:

Համառոտ տեղեկատվությամբ հանդես եկավ ֆեդերացիայի նախագահի տեղակալ, օլիմպիական չեմպիոն Հրանտ Շահինյանը: Ելույթ ունեցողները խոսեցին մարզաձեւի զարգացման հեռանկարների ու միջազգային միջոցառումների մասին: Նշվեց, որ պետք է լավ աշխատել հոկտեմբերին Ճապոնիայում կայանալիք աշխարհի տղամարդկանց առաջնությանը նախապատրաստվելու համար: Եթե մեր մարզիկները անհատական առաջնությունում տեղ ապահովեն 24 առաջատարների շարքում, ապա կնվաճեն նաեւ օլիմպիական խաղերին մասնակցելու իրավունքը:

Ֆեդերացիայի նախագահի առաջարկեց հանրապետության տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարար Հենրիկ Քոչինյանը, որն էլ ընտրվեց միաձայն:

«Մարմնամարզությունն իմ սիրած մարզաձեւերից է եւ ես կներդնեմ բոլոր ուժերս մարզաձեւի լավագույն ավանդույթները վերականգնելու համար: Մեր դպրոցի մարմնամարզիկներից շատերն ունեն բոլոր հնարավորությունները՝ փառաբանված մարզիկներ Հրանտ Շահինյանի, Ալբերտ Ազարյանի նման դառնալու օլիմպիական չեմպիոններ: Մեր խնդիրն է՝ շնորհալիների համար ստեղծել բոլոր պայմանները լավ մարզվելու, սպորտային վարպետությունը բարձրացնելու համար: Համոզված եմ, որ ֆեդերացիայի անդամների եւ ընդհանրապես մարմնամարզության բնագավառի բոլոր աշխատողների հետ համագործակցված աշխատելու դեպքում կարող ենք հասնել մեր նպատակին», ասաց նորընտիր նախագահը:

Ֆեդերացիայի արտահերթ նիստին մասնակցում էր սպորտի եւ երիտասարդության հիմնախնդիրների դեպարտամենտի պետի պաշտոնակատարի(?) տեղակալ, ԱԺ պատգամավոր Ալեքսան Ալեքսանյանը:

ԳԵՐԵՆԻԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԽՃԱՆԿԱՐ

NBC-ի՝ 1,27 միլիարդ դոլարի առաջարկը ՄՕԿ-ին

Ամերիկյան հեռուստատեսային մեծագույն ընկերությունը՝ NBC-ն, ռեկորդային գումար՝ 1,27 միլիարդ դոլար առաջարկեց Օլիմպիական կոմիտեին՝ 2000 եւ 2002 թվականներին ամառային եւ ձմեռային օլիմպիական խաղերը ցուցադրելու մենաշնորհը ստանալու համար: Առաջարկը պայմանական է եւ չեղյալ կնկատվի ինքնաբերաբար, եթե կոմիտեն ավելի մեծ գումարի առաջարկ ստանա այլ ընկերություններից: Ֆինանսական դիտորդների համաձայն, NBC-ն չի կարող համապատասխան եկամուտներ ապահովել այդ ցուցադրումներից: Մինչդեռ ընկերությունն այլ կարծիքի է, քանի որ մտադիր չէ բավարարվել միայն գովազդներով:

ՈՒԵՖԱ-ի սպառնալիքը...

Ֆուտբոլի եվրոպական ասոցիացիան սպառնացել է կարգապահական պատիժ տալ ֆրանսիացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Ժան Պիեռ Պապենին, որն իբր հայտարարել է, թե «Միլանի» երկու ֆուտբոլիստներ 1993 թ. չեմպիոնների գավաթի խաղարկության «Օլիմպիկ» (Մարսել)-«Միլան» եզրափակիչ խաղում գումար են ստացել պարտվելու համար: Հիշեցնենք, որ «Օլիմպիկը» հաղթել էր 1-0 հաշվով, իսկ Պապենն այն ժամանակ հանդես էր գալիս Մարսելի թիմում: Մոնտե Կառլոյի ռադիոկայանին տված հարցազրույցի ժամանակ Պապենը հայտարարեց, որ այդպիսի բան չի ասել եւ դրանք շահագրգիռ մարդկանց հորինվածքներ են:

Նիկայենը կյանքի հասակում

Մասսի Նիկայենը անվանվել էր «բոլոր ֆինլանդացի»: Նա 1988 թ. Սարաեւոյի ձմեռային օլիմպիական խաղերում 90 մ դահուկացատկերում արժանացավ ոսկե մեդալի, իսկ 70 մ ցատկերում՝ արծաթե մեդալի: 1992-ին Կալգարիում (ԱՄՆ) տեղի ունեցած հաջորդ օլիմպիական խաղերում Մասսի Նիկայենը նվաճեց եւս երկու ոսկե մեդալ: Նա ալկոհոլի մեծ սիրահար էր եւ պայքարում էր այդ չարիքի դեմ. «Բայց ալկոհոլի համը շատ ուժեղ է: Եւ անկարելի է նրա դեմ պայքարելը», այսօր հայտարարում է Մասսի Նիկայենը: 30-ամյա ֆինլանդացի համբավավոր մարզիկը արդեն ընկել է կյանքի հատակը: Մասսի Նիկայենը երկու անգամ ամուսնանալով եւ ամեն անգամ մեկ երեխա ունենալով, ամուսնալուծվել է. «Ես մահից ազատված, վերադարձող մարդ եմ», ասում է նա:

ԹԵԹԵՎ ԱՏԼԵՏԻԿԱ

Ազգային հերոսի անհաջողությունը

Գյոթեբորգում տեղի ունեցող թեթեւ աթլետիկայի աշխարհի առաջնությունում շվեդ մարզասերները բոլոր կերպով ոգեւորում էին իր ազգային հերոս, բարձրացատկի եվրոպայի ռեկորդակիր Պատրիկ Շյոբերգին ոսկե մեդալը նվաճելու համար: Փորձառու մարզիկը ամեն ինչ անում էր հաջողության հասնելու եւ իր երկրպագուներին ուրախացնելու համար: Սակայն նա գրավեց ընդամենը 6-րդ տեղը: Պատրիկ Շյոբերգը ցույց տվեց 232 սմ արդյունք, որն ընդհանրապես վատ ցուցանիշ չէ, սակայն մրցակցությունը բարձրացատկի մրցաշարում ծայրաստիճան անզիջում էր: Ի վերջո, աշխարհի չեմպիոնի կոչումը նվաճեց բահամցի 29-ամյա Տրոյ Կեմփը, որը հաղթահարեց 237 սմ բարձրություն: Դա Կեմփի նմանատիպ առաջին հաջողությունն է: Բարձրացատկի առաջնության գլխավոր ֆավորիտ, աշխարհի ռեկորդակիր, կուբացի Խավիեր Սոտոմայորը չնայած նույնպես ցույց տվեց 237 սմ արդյունք, սակայն փորձերի քանակով գրավեց երկրորդ տեղը:

Կանանց նիզակի նետման մրցումներում առաջին անգամ հաջողության հասավ նախկին ԽՍՀՄ բազմակի չեմպիոնուհի, 1992 թ. Բարսելոնի օլիմպիադայի արծաթե մեդալակիր, աշխարհի նախորդ առաջնության 3-րդ մրցանակակիր Նատալյա Շիկոլենկոն, որը հիմա ներկայացնում է Բելառուսը: Նոր չեմպիոնուհին ցույց տվեց 67 մ 56 սմ արդյունք:

Մարի Ժոզե Պերեկը

400 մ արգելավազքում 13 տարվա վաղեմություն ունեցող Ռուսաստանի ռեկորդը գերազանցեց փոխնեժդի Ռուսլան Մաշչենկոն: 23-ամյա մարզիկը տարածությունն անցավ 48.47 վայրկյանում:

10 կմ տղամարդկանց վազքում աշխարհի առաջնությունների ռեկորդ սահմանեց Խաիլե Գեբրսելասիեն (Եթովպիա), որը տարածությունն անցավ 27 րոպե 12.94 վայրկյանում: Նրան ընդամենը 2 վայրկյանով զիջեց օլիմպիական չեմպիոն Խալիդ Սկահը:

Կանանց 400 մետր վազքում մրցակցությունից դուրս էր օլիմպիական չեմպիոնուհի, ֆրանսուհի Մարի Ժոզե Պերեկը: Սեւամորթ մարզուհին տարածությունն անցավ 49.28 վայրկյանում:

Տղամարդկանց 800 մ վազքում Դանիային ոսկե մեդալ պարգեւեց քենիացի Վիլսոն Կիպկետերը: Սեւամորթ մարզիկը վերջերս ամուսնացել է դանուհու հետ եւ դանիական քաղաքացիություն է ընդունել: Վիլսոն Կիպկետերը տարածությունն անցավ մեկ րոպե 45.8 վայրկյանում:

Բաժինը վարում է ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրվա հետքով

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

Ֆրինստոն. «Մենք հայտնվեցինք վրացական ոստիկանության եւ մաֆիայի ձեռքերում»

Ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի, Հայաստանի մասին հետաքրքրական մի նյութ է տպագրվել ամերիկյան «Ջոռնել օֆ Կոմերս» պարբերականում: Լրագրող Ֆրինստոնը Հայաստան էր եկել հանրապետության տնտեսական շրջափակման մասին նյութ պատրաստելու, արդյունքում գրել է հոդված Երեւանից Թբիլիսի իր ուղեւորության մասին, իմիջիայլոց նշելով, որ չէր նախատեսել, թե ծուղակը կընկնի: «Դու կարող ես չզգալ, որ Հայաստանը տնտեսական շրջափակման մեջ է, գրում է նա: Իրականում երկիրը լուրջ հիմնախնդիրներ ունի իր հարեւանների հետ: Այն նոր է դադարեցրել պատերազմն իր արեւելյան հարեւան Ադրբեջանի հետ, իսկ արեւմտյան հարեւան թուրքերը դարեր շարունակ ատել են հայերին եւ հիմա էլ ատում են: Սահմանների փակ լինելու այս պայմաններում միակ ելքը դեպի Վրաստան տանող լեռնային նեղ ճանապարհն է: Սակայն դա չի նշանակում ուղեւորություն Նյու Յորքից Ֆիլադելֆիա: Լրագրողն այս եզրակացության է եկել, երբ տաքսու մի քանի վարորդ ուղղակի մերժել են նրան հասցնել Վրաստան, ասելով, որ դա այնքան էլ անվտանգ չէ: Բազմաթիվ վարորդներ պատմել են, թե ինչպես են հարձակման ենթարկվել ադրբեջանցի ահաբեկիչների եւ վրացիների կողմից: Ի վերջո լրագրողին խորհուրդ են տվել որեւէ վրացի վարորդի հետ ուղեւորվել, որը ծանոթ էր սահմանապահներին եւ վրաց ոստիկաններին: Որոշակի որոնումներից հետո, նրան հաջողվել է ծանոթանալ եւ համաձայնության գալ վրացական փոքր ավտոբուսի մի վարորդի հետ: Նրան ճանապարհելիս Հայաստանում ասել են, որ այլեւս անհանգստանալու կարիք չունի, քանի որ վարորդի վրացի լինելու հանգամանքը հարձակման ենթարկվելու վտանգը հավասարեցնում է զրոյի: Մնում էր միայն որոշ խնդիրներ լուծել ոստիկանության հետ, քանի որ ճանապարհը խաչուղի է մաքսանենգների համար: «Փախցնող, վախեցնող ոչինչ չկար, եւ մենք ճանապարհ ընկանք բնության հրաշք Սեւանա լճի կողով, որը աստիճանաբար դատարկվում է հիդրոկայանների պատճառով, քանի որ Հայաստանի շրջափակումը էներգետիկ ճգնաժամի պատճառ է դարձել», գրում է հեղինակը, այնուհետեւ հաղորդում, որ այն շրջանից, ուր իրենք անցել էին (նկատի ունի Նոյեմբերյանի շրջանի Բագրատաշեն գյուղը), մի քանի օր առաջ շուկայում տեղի է ունեցել պայթյուն, որի մասին ինքը տեղեկացել է Ասոշիեյթեդ պրես գործակալության հաղորդագրությունից: «Այդ անվադողերով բացված արահետից հետո տեսա երկաթուղային ճանապարհը, որը ադրբեջանցիները վնասել էին անցյալ ամիս, այնուհետեւ գազատարը, որը վերջին երեք տարվա ընթացքում ադրբեջանցիները պայթեցրել են 30 անգամ: Երբ մենք անցնում էինք ադրբեջանական սահմանը, վարորդը վրդովված պահանջեց թաքցնել իմ տեսախցիկը: Նա չէր ուզում անախորժություններ ունենալ իշխանությունների հետ», պատմում է լրագրողը: «Մենք անցանք հայ-վրացական սահմանը եւ հայտնվեցինք վրացական ոստիկանության եւ ճանապարհային մաֆիայի ձեռքերում: Ես լավ ռուսերեն գիտեմ եւ ապրել եմ Խորհրդային Միությունում 3 տարի: Սակայն դա ինձ չօգնեց հասկանալու այն ցինիկ հալածանքը, հետապնդումը եւ դրամաշորթությունը, որ սովորական է դարձել այն հանցավոր տղաների համար, որոնք գիտեն, որ հսկում են դեպի Հայաստան եւ Հայաստանից դուրս տանող միակ ճանապարհը: Օրենքն ու օրինականությունը Վրաստանի ամենաուժեղ հասկացությունները չեն», եզրահանգում է լրագրողը:

Հայաստանի սահմանից մինչեւ Թբիլիսի մոտ 100 կմ է: Այս ճանապարհի ամեն գյուղում, ամեն անցակետում մոտ 20 անգամ զինված մարդիկ կանգնեցրին լրագրողի մեքենան: «Իմ վարորդն այս ճանապարհն անցնում է ամեն օր եւ բոլորին անուններով գիտեր: Նա ծամածռում էր դեմքն ամեն անգամ, երբ մեզ կանգնեցնում էին, հետո դեմքին մի մեծ ժպիտ էր դնում նրանց ողջունելու համար եւ փորձում մեղմ խոսակցության բռնվել նրանց հետ: Կաշառքներն այնքան էլ մեծ չէին, բայց վարորդի եկամուտն էլ այնքան մեծ չէր: Ամեն անցակետում նա մի քանի դոլլար էր տալիս: Նրանք կանգնեցրին մեզ հետ ճանապարհվող մի հայի եւ սկսեցին ծեծել նրան»: Վերջում հեղինակը հանգում է այն եզրակացության, որ Հայաստանից դուրս գալը բանկ չէ, պարզապես ճնշող է եւ հուսահատեցնող:

Ֆ. Մ.

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

ԽՍՀՄ-ից հետո ԱՄՆ-ի գլխավոր թիրախն է դարձել Չինաստանը

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՄՆԱՐՔ: ԽՍՀՄ-ի տրոհումից հետո ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքական դոկտրինան ավելի ու ավելի է բեւեռվում Չինաստանի այսպես կոչված «զսպման» վրա, պնդում է ամերիկյան «Թայմ» հանդեսը հուլիսի 31-ի համարում: Սա «երկրորդ սառը պատերազմը» չէ, քանի որ, ի տարբերություն նախկին ԽՍՀՄ-ի, Չինաստանը չունի աշխարհում բազմաթիվ մարդկանց հրապուրած գաղափարախոսական առաձգություն: Սառը պատերազմից հետո Չինաստանը դադարել է լինել «երկրորդ Մեքիա» եւ ավելի շատ հիշեցնում է 19-րդ դարի Գերմանիան, որի հզորությունն սպառնում էր ամբողջ աշխարհամասին: Գերմանիային վերահսկելու Եվրոպայի անկարողությունը հանգեցրեց երկու համաշխարհային պատերազմների: Չի կարելի այդ սխալը 21-րդ դարում կրկնել Չինաստանի հետ, նախազգուշացնում է «Թայմը»: «Զսպման դոկտրինայի» լույսով արդեն ձեռնարկվել են առաջին քայլերը: Օրերս ԱՄՆ-ը կարգավորեց հարաբերությունները Վիետնամի՝ Չինաստանի ավանդական հակառակորդի հետ: Պետք է սկսել աջակցել ասիական մյուս մեծ հարեւանին՝ ժողովրդավարական Հնդկաստանին, նշում է հանդեսը: Հարկավոր է նաեւ ամրապնդել Ճապոնիայի հետ ԱՄՆ-ի դաշինքը եւ օգտագործել Չինաստանի հարաւում գտնվող Ռուսաստանի մտահոգությունը: Բացի դրանից, «Թայմը» առաջարկում է այլախոհական շարժման եւ ԽՍՀՄ-ում մարդու իրավունքների պաշտպանության մոդելն օգտագործել Չինաստանում այլախոհությանն աջակցելու համար, որպեսզի այդ երկիրը ներքուստ թուլանա: Որպես մարդու իրավունքների խախտման պատիժ առաջարկվում է մերժել Չինաստանում օլիմպիական խաղերի անցկացումը, ինչպես նաեւ ձախողել սեպտեմբերին Պեկինում նախատեսված կանանց համաշխարհային կոնգրեսը:

Այդ մասին հաղորդելով, Երեւանի Հայկական անկախ մամլո կենտրոնը հիշեցնում է, որ այսօր ԱՄՆ-ը բախվում է 70-ական թթ. սկզբներին իր իսկ ստեղծած խնդրին, երբ պետքարտուղար Հենրի Քիսինջերը ձեւակերպել էր «Չինաստանի հետ ԱՄՆ-ի մերձեցման եւ այդ երկրի տնտեսության մեջ ամերիկյան ներդրումների հաշվին ԽՍՀՄ-ի զսպման» դոկտրինա:

ԱՇԽԱՐՀ

Թուրքիան պահանջում է չմեղադրել իրեն

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՄՆԱՐՔ: Թուրքիայի կառավարությունը ծրագրում է այսուհետեւ օտարերկրացի լրագրողներին հավատարմագրեր տալ «նրանց հոդվածների օրինապահության» հիմնմամբ, օգոստոսի 7-ին հաղորդեց «Վաշինգտոն թայմզ» թերթը: Թուրքիան հատկապես մտահոգված է այն բանից, որ համաշխարհային մամուլը չի ընդունում քրդական շարժման ահաբեկչական բնույթը եւ Թուրքիայի առաջատար դերը միջազգային ահաբեկչության դեմ մղվող պայքարում:

«Մենք ուզում ենք դյուրացնել այն լրագրողների աշխատանքը, որոնց հաղորդումները ճշմարտացի են եւ անկանխակալ: Բայց ահաբեկչությունը պաշտպանողները չեն կարող հույս դնել մեր համագործակցության վրա», օրերս հայտարարեց Թուրքիայի ԱԳՆ տեղեկատվության բաժնի պետ Նուրեդին Նուրքանը:

Ըստ թուրքական օրենքների, քրդերի լեզվի եւ մշակութային ինքնավարության իրավունքների հրապարակային պաշտպանությունը համարվում է ահաբեկչության պաշտպանություն, իսկ պետական գաղափարախոսությանը հրապարակային անհամաձայնություն հայտնելը պատժվում է հինգ տարվա բանտարկությամբ, հիշեցնում է Երեւանի Հայկական անկախ մամլո կենտրոնը:

ՏԱՐԱԾՔ

Ադրբեջանում Իրանի նոր դեսպան

Օգոստոսի մեկից Ալի Ռեզա Բիգդելին նշանակվել է Ադրբեջանում Իրանի Հանրապետության նոր դեսպան, հաղորդում է ԻՌՆԱ լրատու գործակալությունը «Թեհրան թայմզ» թերթում: Նշանակումը կատարվել է Իրանի արտգործնախարար Ալի Աքբար Վելայեթիի եւ հաստատվել նախագահ Աքբար Հաշեմի Ռաֆսանջանիի կողմից: Ալի Ռեզա Բիգդելին նախկինում ծառայել է որպես Իրանի Իսլամական Հանրապետության գործերի հավատարմատար Մոսկվայում, Իրանի դեսպանատան պատասխանատու աշխատակից Ալմաթիում եւ Իրանի արտգործնախարարության երկրորդ բաժանմունքում ԱՊՀ երկրների եւ Կովկասյան հարցերի գծով նախագահ:

Կանանց նստացույց Ստամբուլում

Թուրքական հեռուստատեսության հաղորդման համաձայն, մի քանի տասնյակ կանայք գրավել են Բարօրություն կուսակցության Ստամբուլի կենտրոնակայանը եւ երրորդ օրն է, շենքից դուրս չեն գալիս: Նրանք իշխանությունների ներկայացուցիչներին հայտարարեցին, որ իրենք առողի են ծերբակալված եւ մինչեւ այժմ բանտերում պահվող քաղբանտարկյալների հարազատներն ու մերձավորներն են: Կանայք պահանջեցին ազատ արձակել իրենց հարազատներին՝ զգուշացնելով, որ «հակառակ դեպքում նստացույցը կփոխարինեն պայքարի մի այլ տեսակով՝ հացադուլով»:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
«Անի» հյուրանոցի առաջին հարկի նախասրահի կրպակում վաճառվում են կոմպակտ դիսկեր (CD):
Հեռ. 594378

ՍՓՅՈՒՌ
տեղեկատու
■ անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների առաջարկի եւ պահանջարկի մասին հեռախոսով,
■ պարբերաբար վերահրատարակվող «Հայաստանի ձեռնարկությունների եւ կազմակերպությունների տեղեկագիրք»,
ՈՎ ՓՆՏՐՈՒՄ Է, ՆԱ ԿԳՏՆԻ ՄԵՐ ՕԳՆՈՒԹՅԱՄԲ
■ եթե ցանկանում եք, որ ձեր ձեռնարկության մասին տեղեկությունները անվճար հաղորդվեն հեռախոսով, տպագրվեն տեղեկագրքում, եւ տարածվեն համակարգչային միջոցներով, դիմեք «Սփյուռ» տեղեկատու:
Փավստոս Բուզանդի 1/3,
☎ 58 91 67, 58 13 51
A STYLE

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ
Յուրաքանչյուր կիրակի նոր կանոնավոր չվերթ Երեւան-Մինսկ
Երեւան-Ամստերդամ, Երեւան-Փարիզ եւ այնտեղից աշխարհի ցանկացած երկիր չվերթների իրականացում:
ԱՄՆ մեկնողները, որոնք օգտվում են ՀԱՈՒ-ի Փարիզ, Ամստերդամ չվերթներից, անվճար կարող են տեղափոխել 64 կգ բեռ:
Հունիսի 19-ից ամեն երկուշաբթի կազմակերպվում է Երեւան-Աբենք-Սալոնիկ-Երեւան նոր չվերթ:
Այսուհետեւ սպասարկման ավելի բարձր մակարդակ եւ բարձրակարգ սնունդ թռիչքների ընթացքում:
ՀԱՈՒ-ի չվերթները կատարվում են ուղիղ, առանց տեխնիկական կանգառների
ՄԵՆՔ ԿԽՆԱՅԵՆՔ ԱՆԳՆԱՀԱՏԵԼԻ ՁԵՐ ԺԱՄԱՆԱԿԸ

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել «Զվարթնոց» օդանավակայան կամ ՀԱՈՒ գործակալներին

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1916 Տպաքանակը՝ 7000 Ստորագրված է տպագրության՝ 9. 08. 1995 Գինը՝ 50 դրամ

digitised by A.R.A.R.@